

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

(πρώην Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής – Μεσολόγγι)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Θέμα «Η χρηματοοικονομική ανάλυση των
οικονομικών καταστάσεων των Οργανισμών
τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιφέρειας της
Ηπείρου**

Φοιτητές: Αντωνοπούλου Βασιλική (Α.Μ:16973)

Κοκόλιας Αναστάσιος(Α.Μ:16421)

Λινάρδου Δήμητρα(Α.Μ:17058)

Επιβλέπων καθηγητής: Δρ Δημήτριος Βορτελίνος

Μεσολόγγι 2021

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέσα από την εκπόνηση αυτής της εργασίας γίνεται προσπάθεια διερεύνησης των παραγόντων που επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων. Πιο ειδικά, εξετάζονται οι καταστάσεις της Περιφέρειας Ηπείρου με τις Περιφερειακές ενότητες όπως διαμορφώθηκαν από την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης.

Για την υλοποίηση αυτής της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν ορισμένοι αριθμοδείκτες. Αυτοί περιγράφονται αναλυτικά με βάση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία των δήμων και τις επιδόσεις των δήμων σε όρους ρευστότητας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας, οι αριθμοδείκτες δομής κεφαλαίων, ισολογισμού και κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης αντίστοιχα και τέλος οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της εργασίας μας αποτελεί η χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιφέρειας της Ηπείρου.

Οι Ο.Τ.Α έχουν υιοθετήσει το λογιστικό σύστημα που βασίζεται στη δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με το ΠΔ 315/1999. Έτσι οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης εφαρμόζουν βήμα προς βήμα τον οδηγό για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος και για τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Η αναδιάρθρωση των Δήμων με τον Καλλικρατικό νόμο το 2011 επαναπροσδιόρισε τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, τα όρια των μονάδων αυτοδιοίκησης, τον τρόπο εκλογής των τοπικών οργάνων αλλά και τις ευθύνες τους.

Το βασικό μειονέκτημα της ταμειακής λογιστικής είναι ότι δεν προσφέρει τη δυνατότητα της μέτρησης του οικονομικού αποτελέσματος της χρήσης καθώς και την απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης ενός οργανισμού (δηλαδή δεν επιτρέπει τη σύνταξη ενός Ισολογισμού).

Με την Υ.Α 74712/2010 (ΦΕΚ Β' 2043/30.12.2010) καθορίστηκαν αριθμοδείκτες με βάση τις οικονομικές καταστάσεις του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των Δήμων, προκειμένου να αξιολογείται η χρηματοοικονομική θέση των Δήμων, μέσω της αξιοποίησης πληροφοριών που προκύπτουν από τη λογιστική του δεδουλευμένου. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή οι αριθμοδείκτες διακρίνονται σε: 1) Αριθμοδείκτες δομής των οικονομικών καταστάσεων 2) Αριθμοδείκτες λειτουργικά έσοδα ανά κάτοικο, λειτουργικά έξοδα ανά κάτοικο, ίδια έσοδα ανά κάτοικο, αποτέλεσμα χρήσης ανά κάτοικο, πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο, σύνολο ενεργητικού ανά κάτοικο και ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο), 3) Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας 4) Αριθμοδείκτες δομής κεφαλαίων 5) Αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας.

Λέξεις Κλειδιά: Διπλογραφικό Σύστημα, έλεγχος, Χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Abstract

The subject of our work is the financial analysis of the financial statements of the Local Government Organizations of the region of Epirus.

The Local Authorities have adopted the accounting system based on the accrued basis in accordance with Presidential Decree 315/1999. Thus, the local self-government organizations apply step by step the guide for the implementation of the double-entry system and for the publication of the annual financial statements. The restructuring of the Municipalities with the Kallikratikos law in 2011 redefined the administrative division of Greece, the limits of the self-government units, the way of electing the local bodies but also their responsibilities.

The main disadvantage of cash accounting is that it does not offer the possibility of measuring the financial result of the year as well as the depiction of the financial situation of an organization (ie it does not allow the preparation of a Balance Sheet).

With the YA 74712/2010 (Government Gazette B '2043 / 30.12.2010) numerical indicators were determined based on the financial statements of the Sectoral Accounting Plan of the Municipalities, in order to evaluate the financial position of the Municipalities, through the utilization of information resulting from the accounting of the accrued. According to this decision, the indicators are divided into:

1) Indicators of structure of financial statements 2) Indicators of operating income per capita, operating expenses per capita, same income per capita, result of use per capita, fixed assets per capita, total assets per capita and equity per capita), 3) 4) Capital structure index numbers 5) Traffic speed index numbers.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iii
Abstract	iv
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	x
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	xii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	xiii
Κεφάλαιο 1 ^ο	1
1.1 Γενικά.....	1
1.2 Το προεδρικό διάταγμα 315/1999.....	3
1.3 Το λογιστικό σύστημα ταμειακής βάσης.....	4
1.4 Σημαντικά πλεονεκτήματα της χρήσης της δεδουλευμένης λογιστικής βάσης... 5	
Κεφάλαιο 2 ^ο Οι Αριθμοδείκτες ως εργαλείο ανάλυσης	8
2.1 Διαδικασία έγκρισης των λογιστικών καταστάσεων	8
2.2 Δημοσίευση των Λογιστικών Καταστάσεων από τους Δήμους.....	9
2.3 Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	10
2.4 Αριθμοδείκτες (Ratios)	13
2.4.1 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών ρευστότητας (Liquidity ratios)	17
2.4.2 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών δανειακής επιβάρυνσης (borrowing capacity leverage ratios)	17
Κεφάλαιο 3 ^ο Ανάλυση των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου	25
3.1 Περιφερειακή ενότητα Άρτας.....	26
3.2 Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας	31
3.3 Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων	32

3.4 Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας	37
3.5 Το Μέγεθος των ΟΤΑ.....	46
Κεφάλαιο 4 ^ο Ανάλυση Αριθμοδεικτών	49
4.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	50
4.1.1 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	50
4.1.2 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	51
4.1.3 Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου.....	52
4.1.4 Περιθώριο Πλεονάσματος.....	54
4.2 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	55
4.2.1 Έμμεση Ρευστότητα	55
4.2.2 Άμεση Ρευστότητα	56
4.2.3 Ταμειακή Ρευστότητα.....	58
4.3 Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας.....	59
4.3.1 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές	59
4.3.2 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες.....	61
4.3.3 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού.....	62
4.3.4 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού.....	63
4.4 Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων.....	64
4.4.1 Ξένα προς ίδια κεφάλαια	64
4.4.2 Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	66
4.4.3 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	67
4.4.4 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα.....	68
4.5 Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού.....	70
4.5.1 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	70
4.5.2 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	71
4.5.3 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	73
4.5.4 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	74
4.5.5 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	75
4.6 Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης.....	76

4.6.1 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	76
4.6.2 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα.....	78
4.6.3 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα.....	79
4.6.4 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	80
4.6.5 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	81
Συμπεράσματα	83
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	84
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	85

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Αριθμοδείκτες για την εξέταση των οικονομικών των Δήμων	16
Πίνακας 2 Ισολογισμοί των ΠΕ Ηπείρου	25
Πίνακας 3 Στοιχεία Δήμου Αρταίων	27
Πίνακας 4 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Αρταίων	28
Πίνακας 5 Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων.....	29
Πίνακας 6 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων	30
Πίνακας 7 Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας.....	31
Πίνακας 8 Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων.....	32
Πίνακας 9 Δήμος Ιωαννιτών.....	32
Πίνακας 10 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Ιωαννιτών	34
Πίνακας 11 Δήμος Πωγωνίου.....	35
Πίνακας 12 Αριθμοδείκτες Δήμου Πωγωνίου.....	36
Πίνακας 13 Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας.....	37
Πίνακας 14 Δήμος Ζηρού	38
Πίνακας 15 Αριθμοδείκτες Δήμου Ζηρού	39
Πίνακας 16 Δήμος Πάργας	40
Πίνακας 17 Αριθμοδείκτες Δήμου Πάργας	41
Πίνακας 18 Δήμος Κόνιτσας	42
Πίνακας 19 Αριθμοδείκτες Κόνιτσας	43
Πίνακας 21 Αριθμοδείκτες Δήμου Πρέβεζας.....	45
Πίνακας 22 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού.....	50
Πίνακας 23 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	51
Πίνακας 24 Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου.....	52

Πίνακας 25 αποδοτικότητα απασχολούμενου κεφαλαίου	53
Πίνακας 26 Περιθώριο Πλεονάσματος.....	54
Πίνακας 27 Έμμεση Ρευστότητα	55
Πίνακας 28 Άμεση Ρευστότητα	56
Πίνακας 29 Ταμειακή Ρευστότητα	58
Πίνακας 30 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές.....	59
Πίνακας 31 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες	61
Πίνακας 32 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	62
Πίνακας 33 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	63
Πίνακας 34 Ξένα προς ίδια κεφάλαια.....	64
Πίνακας 35 Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια.....	66
Πίνακας 36 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	67
Πίνακας 37 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	68
Πίνακας 38 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	70
Πίνακας 39 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	71
Πίνακας 40 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	73
Πίνακας 41 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	74
Πίνακας 42 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	75
Πίνακας 43 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα.....	76
Πίνακας 44 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	78
Πίνακας 45 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα.....	79
Πίνακας 46 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς τα Λειτουργικά έξοδα	80
Πίνακας 47 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά Έξοδα.....	81

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Ισολογισμός.....	12
Εικόνα 3 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας.....	18
Εικόνα 4 Αριθμοδείκτες ρευστότητας.....	19
Εικόνα 5 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού.....	51
Εικόνα 6 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων.....	52
Εικόνα 7 Περιθώριο Πλεονάσματος.....	55
Εικόνα 8 Έμμεση Ρευστότητα.....	56
Εικόνα 9 Άμεση Ρευστότητα.....	57
Εικόνα 10 Ταμειακή Ρευστότητα.....	58
Εικόνα 11 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές.....	60
Εικόνα 12 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες.....	61
Εικόνα 13 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού.....	62
Εικόνα 14 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού.....	63
Εικόνα 15 Ξένα προς ίδια κεφάλαια.....	65
Εικόνα 16 Ξένα προς Συνολικά Κεφάλαια.....	67
Εικόνα 17 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια.....	68
Εικόνα 18 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα.....	69
Εικόνα 19 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού.....	71
Εικόνα 20 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού.....	72
Εικόνα 21 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	74
Εικόνα 22 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού.....	75
Εικόνα 23 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια.....	76
Εικόνα 24 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα.....	77
Εικόνα 25 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα.....	78

Εικόνα 26 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα.....	80
Εικόνα 27 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς τα Λειτουργικά έξοδα.....	81
Εικόνα 28 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά Έξοδα.....	82

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΚΛΣΝΠΔΔ	Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΔΔ.	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
ΚΑΧ	Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
Ε.Γ.Λ.Σ.	Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο
ΙΟΒΕ	Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
ΚΤΧ	Καταστάσεις Τέλους Χρήσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί μία μορφή βιβλιογραφικής έρευνας και αποτελείται από συγκεκριμένα κεφάλαια.

Με το νόμο 4308/2014 καταργείται, μεταξύ άλλων, το «Π.Δ. 1123/1980 (ΦΕΚ Α 283/15-12-1980) περί εφαρμογής του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου και οι λογιστικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920» λόγω της ανάγκης ενσωμάτωσης του λογιστικού σκέλους της νέας τροποποίησης «2013/34/ΕΕ».

Όπως διαφαίνεται και στον παρακάτω πίνακα ισχύουν τα εξής:

α) Τα πρόσωπα που χαρακτηρίζονται νομικές οντότητες και διαθέτουν μία εταιρεία με την ονομασία της ανώνυμης εταιρείας, με «περιορισμένη ευθύνη» αλλά και τα άτομα που διαθέτουν εταιρεία που χαρακτηρίζεται ως «ετερόρρυθμη».

β) Τα πρόσωπα που χαρακτηρίζονται νομικές οντότητες και διαθέτουν εταιρεία em την ονομασία «ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας», σε περίπτωση που όλοι οι άλλοι μέτοχοι διακρίνονται από ελάχιστη ευθύνη, είτε επειδή θεωρούνται «νομικά πρόσωπα της περίπτωσης α΄ της παρούσας παραγράφου ή άλλες νομικές οντότητες που έχουν συγκριτικά τα ίδια χαρακτηριστικά με τις νομικές οντότητες της περίπτωσης αυτής. Τα νομικά πρόσωπα αυτά έχουν υποχρεώσεις και επομένως είναι αναγκαία η ρύθμιση σύμφωνα με τον νόμο στα παρακάτω:

α) Οι νομικές οντότητες με εταιρεία που ονομάζεται «ανώνυμη εταιρεία», ή « εταιρεία περιορισμένης ευθύνης», ή «ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία» και τέλος τα άτομα που διαθέτουν κεφαλαιουχική εταιρεία.

β) Όλα τα άτομα που είτε με την ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρείας, σε περίπτωση που χαρακτηρίζονται ως «άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι των προσώπων αυτών», διακρίνονται από περιορισμένη ευθύνη είτε θεωρούνται νομικές οντότητες της περίπτωσης α΄ της συγκεκριμένης παραγράφου ή άλλου νομικού τύπου συγκρίσιμου με τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης αυτή.

Κεφάλαιο 1^ο

1.1 Γενικά

Με την εφαρμογή του νόμου του Καλλικράτη άλλαξε και η διαχείριση των οικονομικών στοιχείων του αφού με το νέο καθεστώς οι Δήμοι έπρεπε να δημοσιεύουν τις οικονομικές καταστάσεις. Οι καταστάσεις αυτές αφορούσαν κυρίως τους αριθμοδείκτες που σχετίζονται με την ρευστότητα, την αποδοτικότητα, τη μορφή των κεφαλαίων και των δραστηριοτήτων, τους αριθμοδείκτες που υπολογίζουν τα λειτουργικά έξοδα, αλλά και άλλες ομάδες που αναφέρονται στα λειτουργικά έξοδα(Παπαδέας, 2015).

Μέσω των αναλύσεων και των λογιστικών καταστάσεων που συντάσσονται αποτυπώνονται τα οικονομικά στοιχεία των Δήμων ανά πάσα στιγμή για την τρέχουσα περίοδο αλλά και για μια σειρά ετών. Η ανάλυση και διερεύνηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στηρίζεται σε μεγέθη που ονομάζονται αριθμοδείκτες, που από την πιο γενική οπτική κατατάσσονται ως εξής:

«α) τιμές ή αξίες λογαριασμών,

β) ποσότητες αγαθών,

γ) ημέρες ή μήνες (ταχύτητα) κυκλοφορίας και

δ) σχετικούς αριθμούς ποσοτικής σύνθεσης, ηλικίων ή βαθμών που εκφράζονται στατικά ή δυναμικά, αλλά και συγκεκριμένα ή αφηρημένα (αριθμοδείκτες)».
(Παπαδέας, 2015:).

Όλες αυτές οι έννοιες με την ανάλογη συσχέτιση με τα έξοδα που γίνονται ανά έτος, ή εξάμηνο ή τρίμηνο ή και ανά μήνα . πραγματοποιείται η σύγκριση με τις ανάλογες χρήσεις και στη συνέχεια εξάγονται τα αποτελέσματα που αποτελούν τον οδηγό για τα χρηματοοικονομικά δεδομένα των Ο.Τ.Α.

Γενικότερα θα μπορούσε να θεωρηθεί πολύ χρήσιμη η διερεύνηση και μελέτη των λογιστικών καταστάσεων με τη βοήθεια των αριθμοδεικτών αφού υπάρχει και η ανάλογη αξιοπιστία..

Έτσι, η εξαγωγή των αποτελεσμάτων είναι εγγυημένα αξιόπιστη και εξαρτάται από τα παρακάτω:

- «α. ομοιογένεια στην ταξινόμηση μεγεθών για όλες τις εξεταζόμενες χρήσεις,
- β. ομοιότητα στους επιμέρους λογαριασμούς κατά τη συμμετοχή τους σε ομάδες λογαριασμών,
- γ. συνέπεια τήρησης των ίδιων υποθέσεων και αρχών.

Η διαφοροποίηση αυτών ή κάποιων συγκεκριμένων λογαριασμών κατά τη διάρκεια των εξεταζομένων χρήσεων θα πρέπει να αναφέρεται στο προσάρτημα ή στις επεξηγηματικές πληροφορίες»(Παπαδέας, 2015: 12).

Η εφαρμογή της δεδουλευμένης βάσης αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο συλλογής και επεξεργασίας κυρίως από τους Ο.Τ.Α, οι οποίοι σύμφωνα ΠΔ 315/1999, προχωρούν στη δημοσίευση ορισμένων λογιστικών καταστάσεων στο δημόσιο τομέα:

«οι δήμοι που ικανοποιούν συγκεκριμένα κριτήρια (έσοδα πάνω από 1,5 εκατ. ευρώ ή πληθυσμό πάνω από 5.000 κατοίκους) είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τη λογιστική της δεδουλευμένης βάσης ή τη διπλογραφική λογιστική. Η πληροφόρηση που υπάρχει για τους ΟΤΑ είναι πολύ καλύτερη και πολύ περισσότερη από εκείνη που υπάρχει για άλλες μεγάλες κατηγορίες ΝΠΔΔ (π.χ., Πανεπιστήμια, Νοσοκομεία κ.λπ.) παρόλο που οι οργανισμοί που ανήκουν σε αυτές έχουν τις ίδιες νομικές υποχρεώσεις» »(Παπαδέας, 2015: 13).

Η δημιουργία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των Ο.Τ.Α έχει ως αντικειμενικός στόχο την αύξηση της απόδοσης κάθε επιχείρησης ή οργανισμού. (Τουρνά– Γερμανού, 2003). Κάθε χρηματοοικονομική κατάσταση με την ορθή πληροφορία που εμπεριέχει χρησιμοποιείται και αξιοποιείται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων(Tinkelman, 2015).

Βέβαια για να υλοποιηθεί η παραπάνω διαδικασία οι καταστάσεις αυτές πρέπει να χαρακτηρίζονται από ορισμένα στοιχεία που περιγράφονται παρακάτω:

1. Συνάφεια: Κάθε πληροφορία λογιστικού περιεχομένου θα έχει άμεση σχέση με τα λογιστικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στον οργανισμό. Αυτό προσδιορίζει όχι την πρόγνωση για μία κατάσταση αλλά και την αξία της ανάδρασης.

2. Αξιοπιστία: Η απαλλαγή από σφάλματα και λάθη επιβάλλεται για να γίνει η χρήση τους.
3. Συγκρισιμότητα: Οι χρήστες αντιλαμβανόμενοι την παροχή ποιότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι σε θέση να ελέγξουν κάθε προηγούμενη χρήση τους και να οδηγηθούν σε ασφαλή συμπεράσματα.
4. Συνοχή: Η λογιστική κατάσταση είναι σημαντικό να διαχέεται από σταθερότητα και συνοχή. Κάθε αλλαγή είναι επιτακτική ανάγκη να γνωστοποιηθεί στην επιχείρηση ή τον οργανισμό.
5. Κατανόηση: Αν οι λογιστικές καταστάσεις δεν είναι κατανοητές τότε δεν είναι σαφείς και η χρήση τους δεν είναι ορθή

Κάθε οντότητα κατατάσσεται σε μία κατηγορία ανάλογα με το μέγεθος και προσδιορίζονται έτσι και οι λογιστικές της υποχρεώσεις σχετικά με την δημοσίευση των λογιστικών καταστάσεων, τις αλλαγές που συνίσταται εξαιτίας των τροποποιήσεων καθώς και από την εφαρμογή αρκετών ενημερώσεων όπως προκύπτουν(Οικονομικό επιμελητήριο της Ελλάδας,2019).

1.2 Το προεδρικό διάταγμα 315/1999

Η μεταρρύθμιση που έγινε στον σχεδιασμό των δήμων με το ΠΔ 315/199, οδήγησε στην κατάργηση και τη συγχώνευση των δήμων και τη δημιουργία λιγότερων αριθμητικά. Με την μεταρρύθμιση αυτή οι δήμοι είναι υποχρεωμένοι εισαγωγή νέων δεδομένων ώστε να έχουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους και να αξιοποιήσουν όλα τα περιουσιακά στοιχεία τους. Αυτό σήμαινε ότι η χρήση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι πλέον υποχρεωτική και απαραίτητη και οι αριθμοδείκτες ίσως η σημαντικότερη μέθοδος για την αξιολόγηση όλων των λογιστικών καταστάσεων.

Σημαντικό σημείο στο νέο σύστημα ήταν η κατάσταση με τον προϋπολογισμό. Με το Π.Δ. 315/1999 καταργείται ότι σύστημα υπήρχε και αφορούσε τη διαχείριση των οικονομικών των Ο.Τ.Α, αφού δεν ανταποκρίνονταν στις παρούσες συνθήκες και απαιτήσεις. Η εφαρμογή του αρχίζει από 1.1.2000 με το *«Το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα αφορά τις οντότητες που καταρτίζουν,*

προαιρετικά ή υποχρεωτικά, ισολογισμό. Πρόκειται για την γνωστή σε όλους μας διγραφική μέθοδο τήρησης των βιβλίων (πρώην Γ' κατηγορία)»(<http://epixeirisi.gr>).

1.2.1 Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος

Αρκετά είναι τα θετικά στοιχεία που καθορίζουν την καθολικότητα της εφαρμογής του νέου λογιστικού συστήματος στους Δήμους μας.

1. Η δημιουργία και η προώθηση των λογιστικών καταστάσεων με τα οικονομικά στοιχεία (Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσεως), θα αποτυπώσει καλύτερα την οικονομική κατάσταση του δήμου που ισχύει.
2. Άμεση, πληροφόρηση για τα όλα τα οικονομικά και λειτουργικά στοιχεία των επιχειρήσεων.
3. Ακριβής ενημέρωση και προγραμματισμένες ενέργειες που αφορούν είτε τα έξοδα είτε τις εισπράξεις ώστε να προχωρήσει η υλοποίηση κάθε έργου.
4. Πιο σωστός και ενημερωμένος έλεγχος για διορθώσεις ή συμπληρώσεις των λογιστικών καταστάσεων των δήμων.

τους(https://www.eetaa.gr/oikonomika/odhgos_vhma_vhma.pdf).

1.3 Το λογιστικό σύστημα ταμειακής βάσης

Η ταμειακή βάση είναι το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο στον δημόσιο τομέα. Στην ταμειακή βάση τα χρήματα που ξοδεύονται αποτελούν έξοδα, μόνο αυτά με τα οποία και πληρώνονται με μετρητά (ταμειακές εκροές) σε κάποιο χρονικό διάστημα. Αυτές μπορεί να γίνονται για την πληρωμή των δανείων, τη χρησιμοποίηση υπηρεσιών τρίτων, κτλ.. Όλη αυτή η διαδικασία πριν από την εφαρμογή του Καλλικρατικού νόμου, γινόταν με την ταμειακή λογιστική. Ειδικότερα δίνονταν έμφαση:

- α) στα ταμειακά διαθέσιμα
- β) στον τρόπο που καταρτίζονταν ο προϋπολογισμός
- γ) δεν συντάσσονταν οικονομικές καταστάσεις όπως γίνονταν στον ιδιωτικό τομέα αφού η παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων γίνονταν με την παρακολούθηση

των εργασιών του οργανισμού. Βασικό στοιχείο που χαρακτήριζε την ταμειακή λογιστικής είναι ότι κάθε δαπάνη θα ελέγχεται.

Τώρα ο έλεγχος γίνεται διπλά αφού ελέγχεται εάν η δαπάνη ξεπερνάει τα επιτρεπόμενα όρια που ορίζει ο προϋπολογισμός. Σε περίπτωση που δεν ισχύει η παραπάνω αξιολόγηση, τότε ο φορέας θα χρησιμοποιήσει κάθε επιτρεπόμενο όριο του προϋπολογισμού ώστε να εξασφαλίσει αντίστοιχες τουλάχιστον πιστώσεις στο μέλλον.

Συμπερασματικά, επιβάλλεται κάθε εισροή των χρημάτων που έχουν εγκριθεί, ώστε να υπάρχει και το ανάλογο αποτέλεσμα. Η οικονομική διαχείριση των δήμων είναι σίγουρα μία πολύπλοκη διαδικασία σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι ανάλογες καταστάσεις και η ορθή χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Παράλληλα η χρήση του νέου λογιστικού συστήματος προσδιορίζει όλες τις καταστάσεις που είναι απαραίτητες σε κάθε χρονική περίοδο ώστε να υπάρχει και η αντίστοιχη πληρωμή. Με τον τρόπο αυτό οι Ο.Τ.Α δεν είναι απαραίτητο να έχουν εξειδικευμένες λογιστικές γνώσεις ώστε να δουν πως λειτουργεί κάθε ταμειακή κίνηση, και ταυτόχρονα το κόστος της λογιστικής παρακολούθησης είναι χαμηλό. Όμως σημαντικό αρνητικό στοιχείο αποτελεί το ότι δεν μπορεί να παρέχει μία μετρήσιμη σύγκριση για το αποτέλεσμα και την περιγραφή της λογιστικής κατάστασης μίας επιχείρησης.

1.4 Σημαντικά πλεονεκτήματα της χρήσης της δεδουλευμένης λογιστικής βάσης

Σημαντικό όφελος που προκύπτει από τη χρήση της δεδουλευμένης λογιστικής βάσης στους Ο.Τ.Α είναι και η αυτόματη αναγνώριση των συστατικών στοιχείων που αναφέρονται στο ενεργητικό του οργανισμού, τα χρήματα που χρειάζονται για τις πληρωμές. Ιδιαίτερα, η εμφάνιση του κόστους των αγαθών και των υπηρεσιών υλοποιήθηκαν μία ορισμένη χρονική στιγμή, που αναφέρεται και στις λογιστικές καταστάσεις, είναι ένα πολύ χρήσιμο στοιχείο για κάθε έλεγχο.

Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων αναπροσαρμόζονται στα ανάλογα στοιχεία του κεφαλαίου και αντίστοιχα με τον τρόπο που υπολογίζονται οι δαπάνες στα έξοδα μπορούν να συμπεριληφθούν και ζημιές. Άρα ο υπολογισμός τόσο των κερδών όσο και

των ζημιών γίνεται με βάση την επεξεργασία των στοιχείων. Ο τρόπος εργασίας που περιγράφηκε παραπάνω αποτελεί και ένα σημαντικό στοιχείο υπολογισμού της περιγραφής των στοιχείων που ανήκουν είτε στο ενεργητικό είτε στο παθητικό μέρος της επιχείρησης ή του οργανισμού.

Παρέχει τη δυνατότητα για μία σωστή πληροφόρηση όλως των οργανισμών αλλά και τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων από τους οργανισμούς. Στην πραγματικότητα, η ταυτόχρονη χρήση της *«δεδολευμένης λογιστικής βάσης με αποκεντρωμένες διοικητικές δομές»*, κατανέμει πιο ορθολογικά τους πόρους και επομένως γίνεται πιο ορθολογικά και η αξιολόγηση της απόδοσης.

Έτσι η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται πιο εύκολα και αυτό βοηθά και την πιο γρήγορη λήψη των αποφάσεων.

Οι πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία των Ο.Τ.Α είναι πάντα στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου, όπως και οι υποχρεώσεις και τα ποσά που δεν έχουν εισπραχτεί. Όλα αυτά προκύπτουν σαν συμπέρασμα από κάθε επεξεργασία των στοιχείων.

Συστήματα που χρησιμοποιούν οι Δήμοι για την σύνταξη των λογιστικών καταστάσεων στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες

Χώρα	Το σύστημα της Λογιστικής που χρησιμοποιείται
Αυστρία	Βάσεις Δεδομένων
Βέλγιο	Λογιστική Δεδολευμένου
Δανία	Ταμειακή / Προσαρμοσμένη Δεδολευμένη Βάση
Φιλανδία	Λογιστική Δεδολευμένου
Γαλλία	Προσαρμοσμένη Δεδολευμένη Βάση
Γερμανία	Κυρίως Λογιστική Δεδολευμένου αλλά επιτρέπονται και η Ταμειακή και Προσαρμοσμένη Ταμειακή Βάση
Ιταλία	Τροποποιημένη Ταμειακή Βάση + Λογιστική Δεδολευμένου
Ολλανδία	Τροποποιημένη Δεδολευμένη Βάση Πορτογαλία Λογιστική Δεδολευμένου
Ισπανία	Λογιστική Δεδολευμένου
Ελβετία	Λογιστική Δεδολευμένου Η.Β. Λογιστική Δεδολευμένου
Σουηδία	Λογιστική Δεδολευμένου

Πηγή: http://iobe.gr/docs/research/RES_04_27062017_REP_GR.pdf

Κεφάλαιο 2^ο Οι Αριθμοδείκτες ως εργαλείο ανάλυσης

2.1 Διαδικασία έγκρισης των λογιστικών καταστάσεων

Οι ΟΤΑ με την εφαρμογή της Δεδουλευμένης Λογιστικής έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν κάθε λογιστική κίνηση και υποχρέωση συνδυάζοντας τον ταμειακό τους προϋπολογισμό και των υποχρεώσεων τους. Οι Δήμοι που προέκυψαν με την εφαρμογή του Καλλικράτη έφτασαν τους 325 και άρχισαν τη σύνταξη και δημοσίευση των παρακάτω λογιστικών καταστάσεων:

- Κατάσταση με τον Ισολογισμό
- Δημιουργία της Κατάστασης Αποτελεσμάτων
- Σύνταξη πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων

Η διερεύνηση των οικονομικών καταστάσεων των δήμων στηρίζεται στα μέτρα που θα εγκριθούν από το δημοτικό συμβούλιο και δημοσιεύονται στον ιστότοπο Υπουργείου της Ψηφιακής Διακυβέρνησης στο Πρόγραμμα Διαύγειας(<https://diavgeia.gov.gr/>), τον Οκτώβριο, ύστερα από το τέλος κάθε οικονομικού έτους.

Η οικονομική κατάσταση που συντάσσεται υποβάλλεται στο ανάλογο αρμόδιο όργανο μέχρι τέλος Μαΐου. Μέχρι και μέσα σε δύο μήνες, το αρμόδιο όργανο ελέγχει τις καταστάσεις. Στη συνέχεια ο έλεγχος γίνεται από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή και πριν αυτές υποβληθούν στο δημοτικό συμβούλιο. Αφού λήξει το δίμηνο και σε διάστημα πέντε ημερών μετά το πέρας αυτών των μηνών, η επιτροπή υποβάλλει τις καταστάσεις στο συμβούλιο του Δήμου, που είτε εγκρίνει τις αποφάσεις με τα οικονομικά στοιχεία είτε τις απορρίπτει. Σε διάστημα περίπου ενός μηνός, ο ισολογισμός ελέγχεται και στέλνεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο αφού έχει προηγηθεί δημοσίευση. ('Διαδικασία έγκρισης των λογιστικών καταστάσεων', (<https://www.eetaa.gr/apps/kodikas/contents.jsp?part=1>)).

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία το 43% των δήμων της χώρας δεν διέθεταν ισολογισμό που είχε εγκριθεί το οικονομικό έτος 2015 και σε ποσοστό 5,5% των δήμων, δεν υπήρχαν εγκεκριμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις από το 2011.

Η χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών αποτελεί ένα σύνθετο εργαλείο για τη διενέργεια συγκριτικών αξιολογήσεων μεταξύ εταιρειών του ιδιωτικού τομέα χωρίς

ωστόσο να περιορίζεται μόνο εκεί. Κάθε φορέας του δημοσίου που αξιολογείται ακολουθεί άλλη διαδικασία αξιολόγησης καθώς διαφέρει από κάθε ιδιωτική επιχείρηση στην αποδοτικότητα των αλλά και στην ερμηνεία των χρησιμοποιούμενων αριθμοδεικτών. Αυτό γίνεται επειδή η διαδικασία εξαγωγής συμπερασμάτων για τους δημόσιους οργανισμούς δεν είναι πάντα αντικειμενική σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις των κοινωνικών, οργανωτικών και χρηματοοικονομικών παραγόντων, δεδομένου ότι δεν είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Βασικά στοιχεία όπως η οικονομία, η γεωγραφική θέση και τα δημογραφικά στοιχεία ενός δήμου συνιστούν την οικονομική τους κατάσταση, αποτελώντας τους παράγοντες εκείνους που θα επηρεάσουν τις τιμές των αριθμοδεικτών. Επίσης άλλοι τέτοιοι παράγοντες είναι η τοποθεσία, ο πληθυσμός και ο πλούτος του δήμου έχουν αποδειχθεί να επηρεάζουν τις τιμές των αριθμοδεικτών (Cohen, 2008).

Η σύγκριση των δεικτών μεταξύ των δημόσιων οργανισμών με σκοπό τη σύγκριση είναι ένα επίσης χρήσιμο στοιχείο που παρέχεται από την ανάλυση μέσω δεικτών, χωρίς όμως να υπολογίζονται οι τιμές για αριθμοδείκτες που θα αποτελούν απόλυτο σημείο αναφοράς (Berne, 1992).

2.2 Δημοσίευση των Λογιστικών Καταστάσεων από τους Δήμους

Σκοπός της εφαρμογής των λογιστικών καταστάσεων στους Ο.Τ.Α αποτέλεσε η χρήσιμη ενημέρωση με κάθε πληροφορία που αφορά τα οικονομικά του Δήμου και αποτελεί μία σημαντική πηγή πληροφοριών για κάθε άτομο που θέλει να επενδύσει χρήματα αλλά και για τη λήψη σωστών αποφάσεων. Με βάση αυτές τις λογιστικές καταστάσεις τα αποτελέσματα που προκύπτουν αφορούν οικονομικές και κάθε άλλου είδους επιχειρηματικές δραστηριότητες σχετικές με τις ταμειακές ροές της επιχείρησης του δήμου. Αυτοί οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν μέσα από την σύνταξη και τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ενημερώνουν για τα παρακάτω:

- Τα οικονομικά στοιχεία των οργανισμών και των επιχειρήσεων.
- Τους πόρους αλλά και τις χρήσεις των χρημάτων που χρησιμοποιούνται ως κεφάλαια στις επιχειρήσεις και στους οργανισμούς.

Επιπρόσθετα, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιέχουν στοιχεία που αναφέρονται και ερμηνεύουν κάθε οικονομικό στοιχείο της επιχείρησης και του οργανισμού. Αυτός ο τελευταίος στόχος επιτυγχάνεται με το προσάρτημα και άλλες καταστάσεις που μπορούν να συνοδεύουν τις βασικές καταστάσεις(<http://iobe.gr/>).

Η αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των οργανισμών του δημόσιου τομέα είναι πιο περίπλοκη από την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας ιδιωτικής επιχείρησης, η οποία βασίζεται στην ανάλυση των δικών τους κερδών. Τα συμπεράσματα σχετικά με πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις κοινωνικών, οργανωτικών και οικονομικών παραγόντων, προκύπτουν μέσα από κάποια κριτήρια που αποτελούν σημαντικοί και καθοριστικοί παράγοντες της ικανότητας των τοπικών αρχών να είναι συνεπείς με τις οικονομικές τους υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών. Παράγοντες πέρα από τον έλεγχο της διαχείρισης δήμων όπως η τοποθεσία, ο πληθυσμός και το μέγεθος του δήμου έχει αποδειχθεί ότι επηρεάζει τις τιμές των αναλογιών (Βενιέρης &Κοέν, 2010).

2.3 Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διερεύνηση των λογιστικών καταστάσεων, απεικονίζει την πραγματική εικόνα του κάθε οργανισμού ή της επιχείρησης για την χρονική περίοδο που αναφέρεται χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές. Αυτές οι τεχνικές εμπεριέχουν αριθμοδείκτες που ερμηνεύουν και αναλύουν τα οικονομικά μεγέθη αλλά και κάθε πληροφορία και στοιχείο που σχετίζεται με την επιχείρηση που διερευνάται. Έτσι κάθε στοιχείο που προέρχεται από την ανάλυση καθορίζει και μία σημαντική πληροφορία για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της συγκεκριμένης επιχείρησης που διερευνάται. (Γκίκας, Παπαδάκη & Σιουγλέ, 2010). Βασικό στοιχείο της ανάλυσης αποτελεί η αναζήτηση και ο εντοπισμός των σημαντικότερων αλλαγών που αλλάζει στις σχέσεις μεγεθών και κάθε αλλαγή που υπάρχει σε αυτές τις μεταβολές.

Για να επιτευχθεί η σωστή λήψη των αποφάσεων σε κάθε Ο.Τ.Α με τη βοήθεια των λογιστικών καταστάσεων είναι απαραίτητο το περιεχόμενο των καταστάσεων περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία

- Κάθε στοιχείο που ανήκει στην περιουσία της επιχείρησης
- Κάθε υποχρέωση
- Τα χρήματα που επενδύει η επιχείρηση

- Τα χρήματα που ξοδεύει αλλά και τα χρήματα που εισπράττει

Η σύγκλιση των παραπάνω στοιχείων με τα άλλα στοιχεία που υπάρχουν στο Προσάρτημα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, παρέχουν μία μελλοντική πρόγνωση των χρηστών για τα Ταμειακά σημαντική βοήθεια στην διαθέσιμα(Γκίκας, 2002).

2.3.1 Υποδείγματα του ν.4308/2014 Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

- B.1.1: Η κατάσταση του Ισολογισμού που σχετίζεται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο κόστος
- B.1.2: Η Κατάσταση του Ισολογισμού που αναφέρεται στην εύλογη αξία των οικονομικών στοιχείων.
- B.2.1: Κατάστασης Αποτελεσμάτων που σχετίζεται με την λειτουργία των χρηματοοικονομικών στοιχείων
- B.2.2: Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων που περιγράφει το είδος των μεταβολών.
- B.3: Η Κατάσταση των Μεταβολών της Καθαρής Θέσης συγκεκριμένης περιόδου
- B.4: Η Κατάσταση Χρηματορροών , η οποία και αποτελεί μία έμμεση μέθοδος
- B.5: Ο Ισολογισμός των πολύ μικρών οντοτήτων
- B.6: Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων για πολύ μικρές οντότητες(Τουρνά-Γερμανού, 2015).

Ισολογισμός	
Υπόδειγμα Β.1.1 (χρηματοοικονομικά στοιχεία στο κόστος κτήσης)	Υπόδειγμα Β.1.2 (χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία)
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία
Ενσώματα πάγια	Ενσώματα πάγια
Ακίνητα	Ακίνητα
Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μηχανολογικός εξοπλισμός
Λοιπός εξοπλισμός	Λοιπός εξοπλισμός
Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία	Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία
Λοιπά ενσώματα στοιχεία	Λοιπά ενσώματα στοιχεία
Σύνολο	Σύνολο
Άυλα πάγια στοιχεία	Άυλα πάγια στοιχεία
Δαπάνες ανάπτυξης	Δαπάνες ανάπτυξης
Υπεραξία	Υπεραξία
Λοιπά άυλα	Λοιπά άυλα
Σύνολο	Σύνολο
Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή	Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
Δάνεια και απαιτήσεις	Δάνεια και απαιτήσεις
Χρεωστικοί τίτλοι	Διακρατούμενες έως τη λήξη επενδύσεις
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	Διαθέσιμα για πώληση
Λοιπά	Στοιχεία προοριζόμενα για αντιστάθμιση
Σύνολο	Σύνολο
Αναβαλλόμενοι φόροι	Αναβαλλόμενοι φόροι
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	Σύνολο μη κυκλοφορούντων
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Εικόνα 1 Ισολογισμός

Πηγή: (Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, 2019)

2.3.2 Ο πίνακας της κατάστασης των αποτελεσμάτων

Αυτός ο πίνακας περιέχει δύο τρόπους απεικόνισης:

- «την κατά λειτουργία» (την οποία προέβλεπε και το Π.Δ. 1123/81) και - την «κατ' είδος» που προβλέπεται τόσο από τα Δ.Π.Χ.Α., όσο και από την Οδηγία 34/2013 της Ε.Ε».

Πρέπει να τονιστεί ότι η «κατ' είδος» κατάσταση αποτελεσμάτων στην ουσία είναι μια σύντομη κατάσταση που αναφέρεται στην «Κατάσταση Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης» του ΕΓΛΣ, η οποία και έχει καταργηθεί.

Επίσης στην κατάσταση αυτή και στο σημείο που αναφέρεται στις «Μεταβολές αποθεμάτων» υπάρχει πάντα το σύνολο όλων των μεταβολών όλων των εμπορευμάτων και των στοιχείων που αποτελούν τα αποθέματα.

Ο πίνακας της κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο που στην πραγματικότητα παίρνει τη θέση του «Πίνακα διάθεσης κερδών» του Π.Δ. 1123/81, δίνοντας καλύτερη ενημέρωση για τους λογαριασμούς του πεδίου

«καθαρής θέσης». Πιο ειδικά, η μεταβολή αυτή εμφανίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλα τα οικονομικά στοιχεία της των χρημάτων που περιέχονταν στο πεδίο της καθαρής θέσης σε όλη τη χρονική περίοδο που εξετάζεται ώστε να υπάρχει πλήρης αντικειμενικότητα για τη μεταβολή που σημειώθηκε στα αντίστοιχα κονδύλια.(Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, 2019).

Όταν οι λογιστικές καταστάσεις δεν συντάσσονται με αρχές όπως η παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητας τότε:

- Τα στοιχεία που χαρακτηρίζονται ως περιουσία της επιχείρησης λογίζονται στις καθαρές ρευστοποιήσιμες αξίες τους
- Κάθε υποχρέωση και πρόβλεψη τοποθετούνται στα ποσά που απαιτούνται για κάθε συμφωνία.

2.3.3 Γενικές αρχές σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το σύνολο των στοιχείων που ανήκουν στον ισολογισμό και της κατάστασης αποτελεσμάτων εμφανίζονται σε κάθε φορολογική περίοδο, τοποθετούνται στην χρονική περίοδο αυτή με βάση την αρχή του δουλευμένου. Οι λογιστικές πολιτικές ισχύουν και εφαρμόζονται με σκοπό να υπάρχει άμεση πληροφόρηση και ενημέρωση για κάθε φορολογική περίοδο.

Κάθε ποσό της προηγούμενης περιόδου πρέπει να έχει τις προϋποθέσεις ώστε να γίνει συγκρίσιμο.

2.4 Αριθμοδείκτες (Ratios)

Οι αριθμοδείκτες αποτελούν το βασικό εργαλείο που οδηγούν στη λήψη αποφάσεων μέσα από τη διερεύνηση των λογιστικών καταστάσεων της επιχείρησης.

Τα στοιχεία των αριθμοδεικτών αποτυπώνονται στο κλάσμα του αριθμητή και του παρανομαστή. Επίσης, κάθε αποτέλεσμα που προέρχεται από την επεξεργασία και την ανάλυση των αριθμοδεικτών χαρακτηρίζεται ως πολύ σημαντικό ύστερα

Α) από την συγκριτική αξιολόγηση με ορισμένα πρότυπα

β) κάποια στοιχεία που περιέχονται λογιστικά μεγέθη προηγούμενων χρήσεων

γ) στις λογιστικές καταστάσεις που αναφέρονται σε στοιχεία προηγούμενων χρήσεων
Σύμφωνα με το άρθρο Άρθρο 6 - Απόφαση 74712/10 Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης
και Ηλ. Διακυβέρνησης (ΦΕΚ 2043 Β/30-12-2010) ισχύουν τα παρακάτω:

«Αριθμοδείκτες αξιολόγησης Για τις ανάγκες αξιολόγησης των οικονομικών στοιχείων που τηρούνται στη βάση δεδομένων, εξάγονται αυτόματα ή με τις κατάλληλες στατιστικές επεξεργασίες αριθμοδείκτες για κάθε δήμο. Οι αριθμοδείκτες υπολογίζονται και εξάγονται σε επίπεδο τριμήφιου κωδικού εσόδων και εξόδων, ανά υπηρεσία, και ενδεικτικά είναι οι ακόλουθοι:

α) Αριθμοδείκτες με βάση τον προϋπολογισμό -απολογισμό των δήμων - Αριθμοδείκτες δομής εσόδων/εξόδων: ποσοστιαία συμμετοχή κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας εσόδων στα συνολικά έσοδα/έξοδα, καθώς και ανά υπηρεσία. - Αριθμοδείκτες εσόδων/εξόδων ανά κάτοικο, με βάση την απογραφή πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ: α) συνολικά έσοδα/έξοδα ανά κάτοικο,

β) ίδια έσοδα ανά κάτοικο, γ) ανταποδοτικά έσοδα ανά κάτοικο, δ) φόροι & τέλη ανά κάτοικο, ε) έξοδα χρήσης ανά κάτοικο, ε) επενδύσεις ανά κάτοικο.

- Αριθμοδείκτες οικονομικής επίδοσης: α) βεβαιωθέντα, εν ευρεία έννοια, έσοδα/προϋπολογισθέντα έσοδα β) ταμειακώς βεβαιωθέντα έσοδα/προϋπολογισθέντα έσοδα, γ) πληρωθέντα έξοδα/προϋπολογισθέντα έξοδα, δ) εισπραχθέντα έσοδα/βεβαιωθέντα έσοδα, ε) αναμorfώσεις/προϋπολογισθέντα έσοδα, στ) ληξιπρόθεσμες οφειλές τρίτων/ταμειακά βεβαιωμένες οφειλές, ζ) εισπραχθέντα έσοδα

από ληξιπρόθεσμες οφειλές/ληξιπρόθεσμες οφειλές, η) ληξιπρόθεσμες οφειλές τρίτων για τις οποίες εφαρμόστηκαν μέτρα είσπραξης/σύνολο ληξιπρόθεσμων

- Αριθμοδείκτες δανειακής επιβάρυνσης με βάση το άρθρο 264, παρ. 1, περ.α και β. του ν. 3852/2010, όπως εξειδικεύθηκε με την υπ' αριθμ. 43093/2010 (ΦΕΚ 1153 Β') υπουργική απόφαση.

- Δείκτες ανθρώπινου δυναμικού δήμων: κόστος απασχόλησης/συνολικά έξοδα, κόστος απασχόλησης/έξοδα χρήσης, κόστος απασχόλησης (προσωπικό)/αριθμό απασχολουμένων

- Αριθμοδείκτες συσχέτισης εσόδων - εξόδων: α) σύνολο επιχορηγήσεων/συνολικά έξοδα, έξοδα χρήσης/ τακτικά έσοδα, γ) αμοιβές και έξοδα προσωπικού/τακτικά έσοδα, δ) κόστος ανταποδοτικών υπηρεσιών/ανταποδοτικά έσοδα, ε) Κ.Α.Π./Λειτουργικές δαπάνες, στ) επιχορηγήσεις και δάνεια για επενδύσεις/επενδυτικές δαπάνες και αντίστοιχα τοκοχρεολύσια

Επιπλέον δείκτες που δεν παρουσιάζονται στη βάση, δύναται να διαμορφώνονται από το χρήστη, με επιλογή των ανάλογων μεταβλητών από τα οικονομικά στοιχεία. Οι παραπάνω αριθμοδείκτες είναι δυνατό να υπολογίζονται και να εξάγονται σε επίπεδο τετραψήφιου κωδικού αριθμού εσόδων και εξόδων, ανάλογα με τις ανάγκες ειδικότερων αναλύσεων και επεξεργασιών. (Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλ. Διακυβέρνησης, Υπ. (ΦΕΚ 2043 Β/30-12-2010) Απόφαση 74712/10).

Πίνακας 1 Αριθμοδείκτες για την εξέταση των οικονομικών των Δήμων

Πίνακας 1 Αριθμοδείκτες για την εξέταση των οικονομικών των Δήμων

Ρευστότητας

Έμμεσης ρευστότητας
Άμεσης ρευστότητας
Ταμειακής ρευστότητας

Κυκλοφοριακής ταχύτητας

Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου ενεργητικού
Κυκλοφοριακή ταχύτητα παγίου ενεργητικού

Αποδοτικότητα

Αποδοτικότητα Συνόλου Ενεργητικού
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου κεφαλαίου
Περιθώριο πλεονάσματος
Ποσοστό δήμων με πλεόνασμα στα αποτελέσματα χρήσης

Δομής κεφαλαίων

Ξένα προς ίδια κεφάλαια
Ίδια προς συνολικά κεφάλαια Δείκτης κάλυψης τόκων με κέρδη,
Ξένα προς συνολικά κεφάλαια

Δομής ισολογισμού

Πάγιο ενεργητικό προς σύνολο ενεργητικού
Κυκλοφορούν προς σύνολο ενεργητικού
Μακροχρόνιες υποχρεώσεις προς σύνολο ενεργητικού
Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις προς σύνολο ενεργητικού
Πάγιο ενεργητικό προς ίδια κεφάλαια Δομής ισολογισμού

Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης

Έσοδα από ίδιες πηγές προς λειτουργικά έσοδα
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς λειτουργικά έσοδα
Έκτακτα έξοδα προς λειτουργικά έξοδα
Έξοδα διοίκησης προς λειτουργικά έξοδα
Έξοδα δημοσίων σχέσεων προς λειτουργικά έξοδα Λειτουργικά έσοδα προς λειτουργικά έξοδα

Πηγή: http://iobe.gr/docs/research/RES_04_27062017_REP_GR.pdf

2.4.1 Ανάλυση με τη χρήση των αριθμοδεικτών ρευστότητας (Liquidity ratios)

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας αναφέρονται σε μετρήσεις που μεταφράζονται σε ποσοστά ή σε φορές (Μωϋσιάδης, 2010). Οι σημαντικότεροι είναι:

Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Προσδιορίζουν την ικανότητα που έχει μία επιχείρηση να ανταποκριθεί με επιτυχία σε κάθε υποχρέωσή της που χαρακτηρίζεται βραχυχρόνια. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι αριθμοδείκτες που εκφράζουν απόδοση των στοιχείων της επιχείρησης που χαρακτηρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία της.

2.4.2 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών δανειακής επιβάρυνσης (borrowing capacity leverage ratios)

Μετρούν το ποσοστό προστασίας των επενδύσεων σε μακροχρόνια περίοδο αλλά και των πιστώσεων κάθε επιχείρησης.

Οι συγκεκριμένοι αριθμοδείκτες εκτιμούνται με βάση το αρθ.264 όπως δημοσιεύθηκε με την «ΥΑ.43093/2010(ΦΕΚ.Β'1153/2010)». Το αρθ.264 παρ.1περ.α' Ν.3852/10 προσδιορίζει ότι το κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε δήμου σε ετήσια βάση δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το 20% των εσόδων που ανήκουν στην κατηγορία των τακτικών.

2.4.3 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών αποδοτικότητας

Πρόκειται για τους αριθμοδείκτες που αναφέρονται στη μέτρηση της ικανότητας της επιχείρησης ώστε να υπάρχουν κέρδη. Η ερμηνεία τους περιέχει τα μέτρα που χρησιμοποιούνται για την μέτρηση της αποδοτικής χρήσης των περιουσιακών της στοιχείων γενικότερα.

Πωλήσεις προς Μέσο Όρο Συνολικού Ενεργητικού Total Asset Turnover	=	$\frac{\text{Καθαρές Ετήσιες Πωλήσεις}}{\text{Μέσος Όρος Συνολικού Ενεργητικού}}$
Απόδοση του Συνόλου του Ενεργητικού	=	$\frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Μέσος Όρος Ενεργητικού}}$
Πωλήσεις προς Μέσο Όρο Λειτουργικού Ενεργητικού Operating Asset Turnover	=	$\frac{\text{Καθαρές Ετήσιες Πωλήσεις}}{\text{Μέσος Όρος Λειτουργικών Στοιχείων Ενεργητικού}}$
Απόδοση του Λειτουργικού Ενεργητικού Return on Operating Asset	=	$\frac{\text{Οργανικό Αποτέλεσμα}}{\text{Μέσος Όρος Λειτουργικών Στοιχείων Ενεργητικού}}$
Πωλήσεις προς Πάγια Στοιχεία Ενεργητικού Sales to Fixed Assets	=	$\frac{\text{Καθαρές Ετήσιες Πωλήσεις}}{\text{Μέσος Όρος Παγίων Στοιχείων}}$

Εικόνα 2 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας.

Όσο πιο μεγάλο είναι το εύρος της τιμής στους αναφερόμενους αριθμοδείκτες τόσο μεγαλύτερη είναι η απόδοση της επιχείρησης. Αυτοί οι αριθμοδείκτες κάνουν τη σύγκριση μεταξύ των πωλήσεων και των κερδών. Άρα είναι κατανοητό ότι όσο περισσότερες είναι οι πωλήσεις τόσο θα αυξηθεί και η απόδοση (Παπαδέας, 2015).

Ο υπολογισμός του πρώτου αριθμοδείκτη γίνεται με βάση τις πωλήσεις που γίνονται σε ετήσια βάση μετά από κάθε αλλαγή και μείωση της τιμής απέναντι στους καταναλωτές προς τον μέσο όρο του Ενεργητικού (Παπαδέας, 2015).

Ο αριθμοδείκτης πωλήσεων υπολογίζεται από τη διαίρεση μεταξύ των παραπάνω πωλήσεων δια του πηλίκου των καθαρών κερδών προς το μέσο όρο του συνολικού Ενεργητικού, συγκρίνοντας όλα τα στοιχεία του Ενεργητικού και τη δυνατότητα της εταιρείας να ενισχύει αυτή τη δραστηριότητα μέσω του Ενεργητικού. Ο δεύτερος αριθμοδείκτης (R.O.A.) μετρά το πόσο ικανή είναι η επιχείρηση να αυξάνει τα κέρδη της. Αυτή η δραστηριότητα επιτελείται με τη σύγκριση των κερδών και των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Εκφράζεται σε ποσοστό % και συνήθως βρίσκεται από 10% και πάνω. Ο τρίτος αριθμοδείκτης εκφράζει τη διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων προς τα λειτουργικά στοιχεία της επιχείρησης (Παπαδέας, 2015).

Η μέτρησή του αποδίδεται σε «φορές» και οδηγεί σε καλύτερα συμπεράσματα από τον αριθμοδείκτη πωλήσεων προς το συνολικό Ενεργητικό. Αυτό προκύπτει και για τον επόμενο

που προσδιορίζεται από την απόδοση και είναι το πηλίκο του Οργανικού αποτελέσματος προς το μέσο όρο του συνολικού Ενεργητικού.

Τέλος, ο πέμπτος αριθμοδείκτης εμφανίζει την ίδια αναλογία με τον πρώτο και τον τρίτο αριθμοδείκτη.

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί το πιο δημοφιλές στοιχείο των δημοσιευμένων καταστάσεων των ΟΤΑ ώστε να υπάρξουν άμεσα αποτελέσματα σχετικά με την απόδοση, αλλά και γενικότερα την αποτελεσματικότητα των κεφαλαίων της επιχείρησης.

2.4.4 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών ρευστότητας

Πρόκειται για τη δυνατότητα της επιχείρησης να μπορεί να πληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της καθώς πρόκειται για ένα σημαντικό στοιχείο για κάθε επιχείρηση ή οργανισμό, Σε περίπτωση που δεν ανταποκρίνεται στο παραπάνω τότε δεν θα ανταποκρίνεται και στις μακροπρόθεσμες, αλλά και τους μετόχους της. Σύμφωνα με τους (Παπαδέας, & Συκιανάκη, 2014) ακόμη, μια πολύ κερδοφόρα επιχείρηση είναι δυνατόν να αποφύγει την χρεοκοπία, αν μπορέσει να ικανοποιήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Οι πιο σημαντικοί αριθμοδείκτες που καθορίζουν την επιχείρηση σε θέμα που σχετίζεται με τη ρευστότητα τη δυνατότητα να πληρώσει τις υποχρεώσεις της είναι οι παρακάτω:

Κεφάλαιο Κίνησης Working Capital	=	$\frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$
Κυκλοφοριακή Ρευστότητα Current Ratio	=	$\frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$
Πραγματική Ρευστότητα Acid Test Ratio	=	$\frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$
Άμεση Ρευστότητα Cash Ratio	=	$\frac{\text{Χρηματικά Διαθέσιμα} - \text{Χρεόγραφα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$

Εικόνα 3 Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Ο υπολογισμός των τιμών στους παραπάνω αριθμοδείκτες είναι ανάλογες με το είδος της επιχείρησης ή του οργανισμού, από την οικονομική της έκταση και από τον τρόπο λειτουργίας. Οι τιμές που αναφέρονται στα μεγέθη των επιχειρήσεων όπως περιγράφονται παρακάτω θα μπορούσαν να είναι:

Κυκλοφοριακή ρευστότητα: μέση τιμή περίπου 2, Πραγματική ρευστότητα: μέση τιμή περίπου 1, Άμεση ρευστότητα: μέση τιμή περίπου 0,40.

Γενικής Ρευστότητας= Διαθέσιμα + Απαιτήσεις + Αποθέματα

Βραχυχρόνιες Υποχρεώσεις

2.4.5 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών Κυκλοφοριακής Ταχύτητας

Η ανάλυση με τη χρήση των αριθμοδεικτών Κυκλοφοριακής ταχύτητας προσδιορίζει τη μεταβολή των προϊόντων που υπάρχουν αποθεματικά αλλά και τις απαιτήσεις σε ρευστό. Όταν πρόκειται για ποσά που είναι αρκετά υψηλά σχετικά με τη ρευστότητα και σε επενδύσεις, αυτά δεν προκαλούν το κέρδος της επιχείρησης και πρέπει να αποφεύγονται ως κακή πρακτική εκτός και γίνουν επενδύσεις μακροχρόνια (Αποστόλου, 2015).

ο Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων

Αναφέρεται στη δυνατότητα μιας επιχείρησης να προωθεί τα προϊόντα που βρίσκονται σε απόθεμα με γρήγορο ρυθμό. Προκύπτει από το κόστος των προϊόντων που έχουν πουληθεί με το μέσο απόθεμα των εμπορευμάτων της (Αποστόλου, 2015).

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων \equiv Κόστος Πωληθέντων

Μέσο Απόθεμα

Με τον όρο απόθεμα προϊόντος, γίνεται αναφορά στα προϊόντα που είναι έτοιμα όπως οι πρώτες ύλες και αυτά που δεν χαρακτηρίζονται πλήρως κατεργασμένα προϊόντα. Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης εξετάζει την ποσότητα που έγινε η ανανέωση των αποθεμάτων συγκριτικά με τον αριθμό των πωλήσεων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο πιο καλή απόδοση διακρίνει τη λειτουργία της επιχείρησης, αποτελεσματικά λειτουργεί η επιχείρηση. Και οι επιχειρήσεις, γνωρίζουν ότι αν επιθυμούν να αυξηθούν τα κέρδη τότε θα πρέπει να έχουν ένα ελάχιστο αριθμό από

αποθέματα ώστε να αποφεύγουν τους τόκους που δημιουργούνται από το δάνειο για κεφάλια που χρησιμοποιούνται για τα αποθέματα, εξοικονομώντας τα έξοδα για την αποθήκευσή τους και ελαχιστοποιώντας κάθε απώλεια των προϊόντων αυτών.

Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακή ταχύτητας απαιτήσεων υπολογίζεται με τη διαίρεση του ημερήσιου των πιστωτικών πωλήσεων προς το μέσο όρο των απαιτήσεων της (Αποστόλου, 2015).

Για τα στοιχεία που αναφέρονται στις πωλήσεις που γίνονται με πίστωση, καθώς και για στοιχεία που αφορούν το μέσο όρο των πιστώσεων που χορηγούνται πάντα υπάρχει μία οπτική που εξετάζει τις πωλήσεις της χρήσεως και το άθροισμα των υποχρεώσεων της επιχείρησης χρησιμοποιώντας την κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης. Για τον υπολογισμό του μέσου όρου των απαιτήσεων ανήκουν και «οι φορτωτικές εισπρακτέες, τα γραμμάτια ή οι συναλλαγματικές και οι απαιτήσεις με ανοικτούς λογαριασμούς. Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές, κατά μέσο όρο, γίνονται οι εισπράξεις σε μία λογιστική χρήση» (Σταύρακα, 2013).

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων= Καθαρές Πωλήσεις

Μέσο Όρο Απαιτήσεων

Προκειμένου να βρεθεί το αποτέλεσμα του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη διαιρείται ο συνολικός αριθμός των ημερών του έτους με τον αριθμοδείκτη ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων όπως προκύπτει από την παρακάτω σχέση (Αποστόλου, 2015).

Παραμονή Είσπραξης Απαιτήσεων= 365 (ημέρες)

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων

Το σύνολο των ημερών που μετρά το πόσο αποτελεσματική είναι η διοίκηση στο να εισπράττει ότι της χρωστάνε καθώς γνωρίζει ότι τα ποσά που χρησιμοποιούνται για επενδύσεις και για την αγορά των προϊόντων περιέχουν ένα κόστος ευκαιρίας επειδή θα ήταν δυνατή η επένδυσή τους αποδοτικά σε κάποια άλλη κατεύθυνση.

Επομένως, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζει βαθμό ρευστότητας των απαιτήσεων και μετρά και τον βαθμό επιτυχίας της διοίκησης.

ο **Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Υποχρεώσεων**

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας υποχρεώσεων εκτιμά το συνολικό αριθμό που γίνονται οι πληρωμές στη χρονική περίοδο της χρήσης και πόσο ανταποκρίνεται η επιχείρηση ή ο οργανισμός στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους(Αποστόλου, 2015).

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Υποχρεώσεων= Αγορές

Μέσο Ύψος Βραχυχρόνιων Υποχρεώσεων
(Αποστόλου, 2015).

Με τη χρήση αυτού του αριθμοδείκτη μπορεί να γίνει η παρακολούθηση μίας επιχείρησης για αρκετό χρονικό διάστημα σχετικά με την απόδοσή της(Αποστόλου, 2015).

Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού

Ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζει το βαθμό που χρησιμοποιούνται τα στοιχεία του ενεργητικού συγκριτικά με τις πωλήσεις και περιγράφεται από τον παρακάτω τύπο:

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού= Καθαρές Πωλήσεις

Σύνολο Ενεργητικού (Αποστόλου, 2015)

Όταν η τιμή του είναι υψηλή φανερώνει ότι η επιχείρηση ή ο οργανισμός χρησιμοποιεί συνεχώς τα στοιχεία που αποτελούν την περιουσία της για τις απαραίτητες διαδικασίες. Σε περίπτωση που ο δείκτης είναι χαμηλός θεωρείται στοιχείο που περιγράφει χαμηλή χρησιμοποίηση της περιουσίας της επιχείρησης και πρέπει να προχωρήσει σε αύξηση της χρήσης των παραπάνω στοιχείων ή να μπει στη διαδικασία να ρευστοποιήσει ορισμένα από αυτά.

Ο δείκτης αυτός έχει μεγάλη σημαντικότητα όταν γίνεται σύγκριση με τον μέσο όρο του κλάδου. Όμως και η χρήση του αριθμοδείκτη για πολλά χρόνια απεικονίζει την εικόνα και την απόδοση του ενεργητικού που έχει άμεση σχέση με τις πωλήσεις. Αντίθετα μία ελαχιστοποίηση, δείχνει μικρότερη χρήση του ενεργητικού συγκριτικά με τις πωλήσεις.

ο **Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων**

Ο δείκτης αυτός απεικονίζει πόσο χρησιμοποιούνται τα προσωπικά κεφάλαια της επιχείρησης σχετικά με τις πωλήσεις της. Στην πραγματικότητα περιγράφει τις πωλήσεις με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Ο δείκτης αυτός απεικονίζεται από το πηλίκο των καθαρών πωλήσεων της χρήσεως με τα κεφάλαια της επιχείρησης (Αποστόλου, 2015).

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ιδίων Κεφαλαίων = Καθαρές Πωλήσεις

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

«Στην έκταση που τα ίδια κεφάλαια είναι τοποθετημένα σε μακροχρόνιες επενδύσεις ή σε άλλα στοιχεία που δεν συμμετέχουν άμεσα στις πωλήσεις, ο δείκτης αυτός δεν έχει καμία σχέση με τις πωλήσεις που επιτυγχάνει η επιχείρηση. Αυξημένα ίδια κεφάλαια ίσως να είναι αναγκαία, γιατί έχουν επενδυθεί σε μικρής κυκλοφοριακής ταχύτητας περιουσιακά στοιχεία, όπως απαιτήσεις, αποθέματα και πάγια» (Τζιαβάρας, 2013: 45).

2.4.6 Ανάλυση δια μέσου αριθμοδεικτών Δομής Κεφαλαίων

Οι αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων μετρούν την μακροχρόνια πορεία της επιχείρησης. Αυτό θα επιτευχθεί με την μελέτη των κεφαλαίων της επιχείρησης δηλαδή το πώς κατανέμεται το κεφάλαιο ανάμεσα στα ίδια και στα δανεικά.

Η αναλογία του κεφαλαίου στη επιχείρηση έχει τη δυνατότητα έκφρασης με ποσοτικό τρόπο με τη συμβολή των αριθμοδεικτών. Αυτό βέβαια σε συνάρτηση με πολλούς παραμέτρους που θα μεγιστοποιήσουν τα κέρδη της επιχείρησης με πολύ μικρό κόστος στο ποσό των ιδίων κεφαλαίων (Bragg, 2002).

Οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων είναι οι παρακάτω:

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια μετρά εκτιμά το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της και προκύπτει από τη σχέση:

Ίδια κεφάλαια X 100

Συνολικά κεφάλαια

Αντίστοιχα η σχέση:

Ξένα κεφάλαια

Καθαρό πάγιο ενεργητικό

- Απεικονίζει το ποσό των κεφαλαίων που χορηγούν οι πιστωτές στην επιχείρηση και ενισχύουν την περιουσία της (Αποστόλου, 2015).

2.4.7 Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού

Ο συγκεκριμένος δείκτης δείχνει τη δομή των στοιχείων που αποτελούν την περιουσία των δήμων (http://iobe.gr/docs/research/RES_04_27062017_REP_GR.pdf).

Κεφάλαιο 3^ο Ανάλυση των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου

Η Περιφέρεια Ηπείρου βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος, ανατολικά συνορεύει με την Μακεδονία και τη Θεσσαλία και νότια εκτείνεται μέχρι τον Αμβρακικό κόλπο και την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας. Η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί μία από τις 13 περιφέρειες της Ελλάδας. Ανήκει στη δευτεροβάθμια μορφή τοπικής αυτοδιοίκησης, με έκταση 9.203 τ.χμ. και πληθυσμό που φτάνει σε 336.856, όπως προκύπτει από την απογραφή της ΕΣΥΕ (2011). Η πιο μεγάλη πόλη που αποτελεί και την πρωτεύουσά της είναι τα Ιωάννινα. Αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες της Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων & Πρέβεζας(<https://www.enpe.gr/el/perifereia-ipeirou>). Στην έρευνα που έγινε ασχοληθήκαμε με του ισολογισμούς των παρακάτω Δήμων και ετών όπως αποτυπώνονται στον πίνακα.

Πίνακας 1 Ισολογισμοί των ΠΕ Ηπείρου

Δήμος	Έτη							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			X	X	X	X	X	X
Αρτέων		X	X	X	X	X	X	X
Πρέβεζας		X	X	X	X			
Ηγουμενίσσας								
Κεντρικά Τζουμέρκα			X	X	X	X	X	
Παγωνίου	X			X	X	X		
Κόνιτσας			X	X	X	X		
Ζηρού			X	X	X	X	X	
Πάργας	X	X	X	X	X			

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

3.1 Περιφερειακή ενότητα Άρτας

Με την νέα μορφή της Αυτοδιοίκησης και τον Καλλικρατικό νόμο 3852/2010, που ρύθμισε τον τρόπο διοίκησης της Ελλάδας προέκυψαν τέσσερις νέοι δήμοι(<https://el.wikipedia.org>),

Ο **Δήμος Αρταίων**, ο οποίος δημιουργήθηκε από την συγχώνευση των δήμων Αμβρακικού, Αρταίων, Βλαχέρνας, Ξηροβουνίου και Φιλοθέης. Πρωτεύουσα είναι η Άρτα(<https://el.wikipedia.org>).

Ο **Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη**, δημιουργήθηκε με τη συγχώνευση των δήμων Ηρακλείας, Καραϊσκάκη και Τετραφυλίας. Έδρα του δήμου αποτελεί η Άνω Καλεντίνη(<https://el.wikipedia.org>).

Ο **Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων**, δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση των δήμων Αγνάντων και Αθαμανίας των δήμων Αγνάντων και Αθαμανίας και των κοινοτήτων Θεοδοριάνων και Μελισσουργών με έδρα το Βουργαρέλι(<https://el.wikipedia.org>).

Ο **Δήμος Νικολάου Σκουφά**, δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση των δήμων Αράχθου, Κομποτίου, Πέτα και της κοινότητας Κομμένου. Έδρα του δήμου είναι το Πέτα(<https://el.wikipedia.org>).

Πίνακας 2 Στοιχεία Δήμου Αρταίων

ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθε σμες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2012	106.009,10	99.320,93	91.589.765,31	84.892.632,27	1.405.082,99	16.732.193,99	76.599,25
2013	-17.028,77	75.482,76	92.314.365,82	86.444.362,80	1.377.043,14	15.619.636,71	107.969,76
2014	7.680,11	69.580,07	95.273.999,57	89.446.013,89	1.244.806,28	15.650.513,43	89.437,20
2015	721.675,01	64.484,32	98.037.906,63	92.965.031,05	1.072.091,36	16.353.729,02	149.181,03
2016	730.188,13	63.351,55	95.544.396,57	89.624.166,51	896.988,59	16.480.698,89	375.034,99
2017	734.093,82	55.880,26	90.466.548,81	85.880.199,82	719.357,08	17.501.302,22	1.980,00
2018	371.016,40	50.894,81	86.685.065,43	81.656.484,13	539.065,25	18.373.768,15	2.135,86
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2012	8.007.015,71	0,00	2.362.945,40	626.699,94	0,00	6.814.953,15	1.192.062,56
2013	7.685.217,80	152.757,70	1.328.618,46	185.993,67	0,00	6.081.785,41	1.603.432,39
2014	8.575.369,43	98.880,46	1.541.722,45	0,00	0,00	7.386.527,73	1.188.841,70
2015	8.927.700,56	15.047,87	1.596.520,12	0,00	0,00	7.386.603,74	1.541.096,82
2016	10.475.720,43	1.974,11	2.655.164,49	0,00	45.186,23	8.565.467,62	1.865.066,58
2017	10.422.421,70	997,67	1.850.393,48	0,00	193.031,31	8.459.512,77	1.769.877,62
2018	9.733.434,91	1.165.431,21	1.445.052,98	228.626,52	152.359,86	7.629.665,07	1.951.409,98
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κινδ. & έξοδα	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2012	82.803.307,94	1.405.082,99	2.743.110,98	2.921.940,22	509.553,16	76.599,25	13.300.700,61
2013	83.765.910,11	1.377.043,14	3.164.341,42	2.826.483,46	588.011,09	107.969,76	12.205.142,16
2014	85.706.496,31	1.244.806,28	3.041.456,95	2.361.458,75	328.698,01	89.437,20	12.960.356,67
2015	88.329.467,55	1.072.091,36	2.404.264,10	2.241.413,98	813.912,30	149.181,03	13.298.402,74
2016	84.270.055,45	896.988,59	2.368.076,98	2.900.717,29	484.321,09	375.034,99	13.095.660,51
2017	78.222.976,41	719.357,08	2.016.598,43	3.592.763,39	537.767,66	1.980,00	13.370.771,17
2018	74.176.221,95	539.065,25	2.815.836,55	4.133.010,31	619.910,78	2.135,86	13.620.847,06
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Έξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2012	19.287.991,90	3.992.037,70	2.753.933,17	758.640,55	6.916.137,62	2.753.933,17	
2013	18.430.810,75	4.493.117,56	1.741.607,50	709.975,81	4.715.295,49	1.741.607,50	
2014	17.660.723,98	4.078.526,87	1.512.003,26	675.586,46	4.721.350,00	1.512.003,26	
2015	20.225.720,20	5.423.640,62	1.626.621,01	739.877,87	5.351.529,09	1.626.621,01	
2016	20.237.188,73	5.737.794,72	1.721.927,16	738.712,22	5.242.991,32	1.721.927,16	
2017	20.792.487,68	5.658.914,74	1.759.470,55	740.322,95	6.077.617,47	1.759.470,55	
2018	22.135.800,13	5.840.447,10	1.839.765,16	764.648,85	5.964.360,86	1.839.765,16	

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 3 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Αρταίων

ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ							
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	0,22%	-0,10%	0,08%	0,80%	0,83%	0,87%	0,49%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	0,12%	-0,02%	0,01%	0,78%	0,81%	0,85%	0,45%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	0,12%	-0,02%	0,01%	0,77%	0,81%	0,85%	0,45%
Περιθώριο Πλεονάσματος	0,63%	-0,11%	0,05%	4,37%	4,33%	4,19%	2,02%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Εμμεση Ρευστότητα	2,68	5,17	5,63	5,60	3,95	5,63	6,51
Άμεση Ρευστότητα	2,68	5,17	5,63	5,60	3,93	5,53	6,42
Ταμειακή Ρευστότητα	2,28	4,02	4,79	4,63	3,23	4,57	4,56
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές	14,10	9,81	13,24	10,71	9,04	9,89	9,42
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες	25,89	37,21	27,57	34,08	40,39	36,91	38,76
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,18	0,17	0,17	0,17	0,18	0,19	0,21
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,20	0,19	0,18	0,19	0,20	0,22	0,25
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,08	0,07	0,07	0,05	0,07	0,05	0,06
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,08	0,07	0,06	0,05	0,06	0,05	0,06
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,93	0,94	0,94	0,95	0,94	0,95	0,94
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	2,07	0,77	1,11	12,19	12,53	14,14	8,29
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,90	0,91	0,90	0,90	0,88	0,86	0,86
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,09	0,08	0,09	0,09	0,11	0,12	0,11
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,03	0,01	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	0,98	0,97	0,96	0,95	0,94	0,91	0,91
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,21	0,22	0,18	0,19	0,22	0,24	0,26
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,79	0,78	0,82	0,81	0,78	0,76	0,74
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	1,34	1,58	1,61	1,54	1,51	1,46	1,54
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,19	0,15	0,14	0,12	0,13	0,12	0,13
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	1,17	1,35	1,43	1,26	1,25	1,23	1,28

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 4 Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων

ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ					
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	6,67%	-46,18%	3,35%	2,75%	-5,22%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%
Περιθώριο Πλεονάσματος	2,15%	-11,83%	0,66%	0,52%	-2,34%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Εμμεση Ρευστότητα	1,68	1,13	1,22	1,42	1,07
Άμεση Ρευστότητα	1,68	1,13	1,22	1,42	1,07
Ταμειακή Ρευστότητα	0,57	0,03	0,43	0,35	0,43
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2013	2014	2015	2016	2017
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιτητήσεων σε φορές	10,52	13,31	35,69	13,02	5,53
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιτητήσεων σε ημέρες	34,70	27,42	10,23	28,03	65,96
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	2,88	3,94	4,25	4,32	2,25
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	11,97	15,39	17,05	13,80	13,95
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2013	2014	2015	2016	2017
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,83	1,93	1,59	0,93	3,58
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,45	0,66	0,61	0,48	0,78
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,55	0,34	0,39	0,52	0,22
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	14,34	-107,19	5,98	5,30	-111,40
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2013	2014	2015	2016	2017
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,24	0,26	0,25	0,31	0,16
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,53	0,31	0,38	0,50	0,74
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,45	0,66	0,61	0,48	0,78
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	0,44	0,75	0,65	0,60	0,74
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2013	2014	2015	2016	2017
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	10,79	12,95	13,17	11,09	11,86
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,71	0,69	0,93	0,98	0,99
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	11,76	12,32	14,24	12,18	12,57

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 5 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων

ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ					
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	6,67%	-46,18%	3,35%	2,75%	-5,22%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%
Περιθώριο Πλεονάσματος	2,15%	-11,83%	0,66%	0,52%	-2,34%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Εμμεση Ρευστότητα	1,68	1,13	1,22	1,42	1,07
Άμεση Ρευστότητα	1,68	1,13	1,22	1,42	1,07
Ταμειακή Ρευστότητα	0,57	0,03	0,43	0,35	0,43
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2013	2014	2015	2016	2017
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιταιήσεων σε φορές	10,52	13,31	35,69	13,02	5,53
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιταιήσεων σε ημέρες	34,70	27,42	10,23	28,03	65,96
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	2,88	3,94	4,25	4,32	2,25
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	11,97	15,39	17,05	13,80	13,95
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2013	2014	2015	2016	2017
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,83	1,93	1,59	0,93	3,58
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,45	0,66	0,61	0,48	0,78
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,55	0,34	0,39	0,52	0,22
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	14,34	-107,19	5,98	5,30	-111,40
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2013	2014	2015	2016	2017
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,24	0,26	0,25	0,31	0,16
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,53	0,31	0,38	0,50	0,74
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,45	0,66	0,61	0,48	0,78
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	0,44	0,75	0,65	0,60	0,74
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2013	2014	2015	2016	2017
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	10,79	12,95	13,17	11,09	11,86
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,71	0,69	0,93	0,98	0,99
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	11,76	12,32	14,24	12,18	12,57

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

3.2 Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας όπως δημιουργήθηκε με το Καλλικρατικό Σχέδιο, θεωρείται ως η βορειοδυτικότερη περιοχή της Ηπείρου με πρωτεύουσα του την Ηγουμενίτσα.

Ο Νομός Θεσπρωτίας, από το 2011 είναι η νέα Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας και οι νέοι δήμοι που προήλθαν με τις αλλαγές είναι:

Πίνακας 6 Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας

Δήμος	Έδρα	Πληθυσμός(2011)
Ηγουμενίτσας	Ηγουμενίτσα	25.814
Σουλίου	Παραμυθιά (Ιστορική έδρα: Σαμονίδα)	10.063
Φιλιατών	Φιλιάτες	7.710

Πηγή: <https://el.wikipedia.org/>

3.3 Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων

Ο νομός των Ιωαννίνων αποτέλεσε την Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα. Σύμφωνα με το Σχέδιο του Καλλικράτη, οι νέοι δήμοι που προήλθαν είναι οι εξής:

Πίνακας 7 Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων

Δήμος	Έδρα	Πληθυσμός(2011)
Βορείων Τζουμέρκων	Πράμαντα	5.714
Δωδώνης	Αγία Κυριακή	9.693
Ζαγορίου	Ασπράγγελοι	3.724
Ζίτσας	Ελεούσα	14.766
Ιωαννιτών	Ιωάννινα	112.486
Κόνιτσας	Κόνιτσα	6.362
Μετσόβου	Μέτσοβο	6.196
Πωγωνίου	Καλπάκι (Ιστορική έδρα: Δελβινάκι)	8.960

Πηγή: <https://el.wikipedia.org/>

Πίνακας 8 Δήμος Ιωαννιτών

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2013	-11.956.012,56	627.973,85	385.792.659,34	338.354.344,69	25.331.077,05	46.775.165,13	77.103,92
2014	-1.285.804,07	588.593,16	431.200.982,13	387.245.222,80	23.714.616,77	33.659.843,78	11.477.162,37
2015	126.452,63	474.533,09	427.811.543,83	390.312.766,33	23.063.356,40	33.329.722,43	11.025.694,31
2016	4.660.851,85	440.993,03	425.686.013,98	391.470.126,46	21.062.409,71	35.084.959,31	10.287.511,38
2017	-1.523.132,82	369.205,49	530.134.815,91	497.457.134,29	19.051.254,93	33.486.433,48	10.330.274,89
2018	1.531.361,24	322.761,73	527.295.444,22	497.119.312,68	16.692.570,82	35.165.717,27	9.277.868,94
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2013	44.246.281,45	3.778.772,37	9.505.933,21	7.127.425,70	343.159,88	11.668.837,59	32.215.114,41
2014	44.510.985,92	4.906.576,37	7.161.826,62	7.541.897,25	338.500,40	16.106.995,30	28.055.451,83
2015	37.304.752,84	5.496.217,93	8.351.067,22	2.107.354,09	309.548,25	18.780.992,94	18.198.114,85
2016	42.348.185,89	5.159.757,95	7.496.512,92	1.641.735,10	327.830,39	24.093.014,18	17.918.750,49
2017	38.171.972,13	5.849.722,72	7.993.010,42	1.553.336,48	348.157,34	24.914.002,21	12.901.132,97
2018	37.420.832,71	6.556.526,94	5.343.594,15	3.993.266,78	286.446,42	24.192.767,73	12.932.149,29
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κινδ. & έξοδα.	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2013	336.146.668,47	25.331.077,05	5.473.878,69	16.040.629,58	3.256.638,81	77.103,92	27.477.896,74
2014	380.268.488,47	23.714.616,77	5.537.418,69	15.466.519,94	2.391.101,58	11.477.162,37	15.802.222,26
2015	382.946.728,26	23.063.356,40	3.976.999,79	14.537.521,01	2.784.118,35	11.025.694,31	16.008.083,07
2016	376.449.274,31	21.062.409,71	4.015.229,79	14.630.723,37	3.963.936,78	10.287.511,38	16.490.299,16
2017	484.607.804,10	19.051.254,93	4.080.079,79	15.094.559,48	3.799.661,10	10.330.274,89	14.592.212,90
2018	482.113.468,23	16.692.570,82	4.146.699,79	17.276.139,03	2.888.985,29	9.277.868,94	15.000.592,95
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα.				Έξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2013	41.152.536,11	31.129.637,60	6.344.066,63	58.232,94	6.975.999,81	6.344.066,63	
2014	38.558.296,15	30.149.030,06	5.323.901,05	49.072,72	6.868.406,99	5.323.901,05	
2015	39.407.342,05	27.618.931,56	5.225.291,28	100.406,85	7.075.373,02	5.225.291,28	
2016	38.608.040,05	30.193.286,71	5.331.092,73	94.228,40	7.810.951,48	5.331.092,73	
2017	39.901.442,63	31.303.628,52	5.192.813,56	177.037,39	7.888.116,96	5.192.813,56	
2018	42.054.382,69	33.286.699,68	5.708.919,94	233.967,40	10.014.970,39	5.708.919,94	

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 9 Αριθμοδείκτες για τον Δήμο Ιωαννιτών

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ						
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	-2,94%	-0,16%	0,14%	1,20%	-0,22%	0,35%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	-3,53%	-0,33%	0,03%	1,19%	-0,31%	0,31%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	-3,29%	-0,31%	0,03%	1,13%	-0,29%	0,30%
Περιθώριο Πλεονάσματος	-25,52%	-2,85%	0,29%	10,27%	-3,48%	3,45%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Εμμεση Ρευστότητα	2,89	3,36	4,09	5,20	4,61	4,71
Άμεση Ρευστότητα	2,87	3,34	4,06	5,16	4,57	4,68
Ταμειακή Ρευστότητα	0,70	1,10	1,80	2,64	2,61	2,59
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές	1,45	1,61	2,44	2,53	3,40	3,44
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες	250,97	226,87	149,75	144,15	107,47	106,21
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,12	0,10	0,10	0,11	0,08	0,08
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,14	0,12	0,12	0,12	0,09	0,09
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,14	0,11	0,10	0,09	0,07	0,06
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,12	0,10	0,09	0,08	0,06	0,06
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,88	0,90	0,91	0,92	0,94	0,94
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	-18,04	-1,18	1,27	11,57	-3,13	5,74
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,87	0,88	0,90	0,88	0,91	0,91
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,11	0,10	0,09	0,10	0,07	0,07
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,07	0,05	0,05	0,05	0,04	0,03
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	0,99	0,98	0,98	0,96	0,97	0,97
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,41	0,65	0,64	0,64	0,67	0,66
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,59	0,35	0,36	0,36	0,33	0,34
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	0,92	0,91	0,98	0,89	0,90	0,85
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,14	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	1,05	1,06	1,11	1,04	0,98	0,90

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 10 Δήμος Πωγωνίου

ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2011	-741.769,15	105.109,45	120.247.163,78	117.330.250,20	1.260.442,16	4.294.709,47	347.693,44
2014	-1.894.073,99	77.399,27	119.554.407,12	117.030.971,16	1.047.598,03	3.704.199,85	560.515,50
2015	-1.293.291,15	61.261,79	119.403.691,96	117.170.532,41	1.028.909,74	3.267.446,00	1.234,51
2016	2.978.589,47	59.902,23	118.512.439,18	116.507.085,63	945.246,97	3.308.050,56	722.837,99
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2011	2.002.187,10	210.895,39	1.455.204,72	201.266,70	0,00	1.170.815,87	831.371,23
2014	2.535.902,41	164.858,75	1.167.579,82	308.258,11	0,00	1.546.930,17	988.972,24
2015	2.411.622,20	660.072,86	779.889,08	424.360,73	0,00	1.400.421,42	1.011.200,78
2016	2.042.765,42	947.237,70	614.770,70	445.335,88	0,00	1.305.779,58	736.985,84
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κανδ. & έξοδα	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2011	117.981.910,27	1.260.442,16	0,00	741.743,02	58.179,13	347.693,44	3.494.787,32
2014	116.363.751,48	1.047.598,03	0,00	1.222.569,39	112.220,28	560.515,50	2.369.410,18
2015	115.844.425,78	1.028.909,74	0,00	634.042,62	109.251,49	1.234,51	2.524.151,89
2016	115.079.582,30	945.246,97	0,00	876.674,81	69.754,45	722.837,99	2.361.621,30
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Έξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2011	774.346,52	1.075.690,81	1.278.759,21	0,00	1.787.302,57	1.278.759,21	
2014	2.259.831,17	1.228.733,47	1.309.091,26	0,00	1.177.865,48	1.309.091,26	
2015	1.052.594,35	1.240.257,05	1.215.358,52	0,00	1.197.379,28	1.215.358,52	
2016	1.062.166,80	1.310.940,44	1.226.411,17	0,00	1.206.589,91	1.226.411,17	

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 11 Αριθμοδείκτες Δήμου Πωγωνίου

ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ				
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2011	2014	2015	2016
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	-0,53%	-1,52%	-1,03%	2,56%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	-0,63%	-1,62%	-1,10%	2,56%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	-0,63%	-1,60%	-1,09%	2,54%
Περιθώριο Πλεονάσματος	-15,98%	-44,41%	-39,57%	73,89%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2011	2014	2015	2016
Εμμεση Ρευστότητα	1,34	1,83	2,55	2,82
Άμεση Ρευστότητα	1,34	1,83	2,55	2,82
Ταμειακή Ρευστότητα	0,71	1,05	1,16	1,23
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2011	2014	2015	2016
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές	5,58	4,31	3,23	5,47
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες	65,36	84,64	112,92	66,73
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,04	0,04	0,03	0,03
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,04	0,04	0,03	0,04
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2011	2014	2015	2016
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,02	0,02	0,02	0,02
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,02	0,02	0,02	0,02
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,98	0,98	0,98	0,98
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	-6,06	-23,47	-20,11	50,72
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2011	2014	2015	2016
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,98	0,97	0,97	0,97
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,02	0,02	0,02
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,01	0,01	0,01	0,01
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,01	0,01	0,01	0,01
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	1,01	0,99	0,99	0,99
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2011	2014	2015	2016
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,25	0,44	0,23	0,41
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,75	0,56	0,77	0,59
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	0,19	0,61	0,29	0,28
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,31	0,35	0,33	0,33
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	1,12	1,15	0,89	1,08

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

3.4 Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας

Η εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», δημιούργησε και την περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας της Περιφέρειας Ηπείρου (με έδρα την Πρέβεζα). Με τη συνένωση και συγχώνευση των Δήμων, όπως προέβλεπε το Πρόγραμμα, οι νέοι δήμοι του Νομού Πρέβεζας είναι οι ακόλουθοι:

Πίνακας 12 Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας

Δήμος	Έδρα	Πληθυσμός(2011)
Ζηρού	Φιλιπιάδα	13.892
Πάργας	Καναλλάκι (Ιστορική έδρα: Πάργα)	11.866
Πρέβεζας	Πρέβεζα	31.733

Πηγή: <https://el.wikipedia.org/>

Πίνακας 13 Δήμος Ζηρού

ΔΗΜΟΣ ΖΗΡΟΥ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2013	533.153,43	69.765,89	53.371.398,91	50.157.488,53	1.221.844,79	4.685.012,47	1.463.802,71
2014	-638.222,84	74.713,12	52.734.892,49	49.501.438,51	1.191.405,34	3.681.643,10	602.458,77
2015	233.193,50	76.662,60	52.845.915,95	49.819.948,97	1.085.540,57	5.285.921,21	759.054,85
2016	-204.863,09	84.241,36	51.020.611,58	48.141.981,05	988.134,63	5.564.697,59	9.576,77
2017	-265.962,67	76.835,08	49.167.663,25	46.732.354,44	879.663,83	5.497.721,97	421.838,01
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2013	2.850.361,34	593.241,51	1.766.993,57	0,00	0,00	2.134.782,47	715.578,87
2014	3.608.903,24	243.963,69	1.783.556,20	0,00	0,00	2.594.235,78	1.014.667,46
2015	4.129.348,07	372.226,76	1.667.334,87	0,00	0,00	3.329.538,82	799.809,25
2016	3.952.949,63	0,00	1.839.654,84	0,00	0,00	2.844.711,16	1.108.238,47
2017	3.283.806,09	0,00	1.499.691,30	0,00	0,00	2.482.822,95	800.983,14
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κανδ. & έξοδα	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2013	49.927.795,87	1.221.844,79	225.072,02	1.902.796,12	104.870,53	1.463.802,71	2.677.345,82
2014	48.882.025,37	1.191.405,34	258.492,44	1.472.715,93	94.929,48	602.458,77	2.113.997,69
2015	48.336.914,81	1.085.540,57	273.091,54	2.960.972,51	177.260,69	759.054,85	2.147.688,01
2016	46.944.443,44	988.134,63	50.841,06	2.345.443,20	158.461,84	9.576,77	3.060.792,55
2017	45.785.656,85	879.663,83	55.953,68	2.681.802,65	124.479,49	421.838,01	2.691.439,83
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Έξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2013	4.776.497,54	2.410.232,80	2.086.680,81	5.760,29	2.074.659,37	2.086.680,81	
2014	5.023.299,31	2.660.060,14	2.054.705,57	14.453,86	2.691.057,97	2.054.705,57	
2015	5.366.758,56	2.865.443,84	2.089.720,49	13.955,31	2.382.796,36	2.089.720,49	
2016	5.763.870,97	2.932.301,57	2.316.669,74	24.512,57	1.985.047,21	2.316.669,74	
2017	5.696.177,75	2.934.569,07	2.502.373,19	46.791,25	2.242.817,51	2.502.373,19	

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 14 Αριθμοδείκτες Δήμου Ζηρού

ΔΗΜΟΣ ΖΗΡΟΥ					
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	1,13%	-1,07%	0,59%	-0,24%	-0,38%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	1,06%	-1,29%	0,47%	-0,43%	-0,57%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	1,04%	-1,26%	0,46%	-0,42%	-0,56%
Περιθώριο Πλεονάσματος	8,67%	-14,90%	3,86%	-3,68%	-4,49%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2013	2014	2015	2016	2017
Εμμεση Ρευστότητα	1,95	2,16	2,70	2,15	2,19
Άμεση Ρευστότητα	1,95	2,16	2,70	2,15	2,19
Ταμειακή Ρευστότητα	1,21	1,45	2,00	1,55	1,66
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2013	2014	2015	2016	2017
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιταιήσεων σε φορές	8,59	4,22	7,56	5,03	7,39
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιταιήσεων σε ημέρες	42,48	86,45	48,29	72,57	49,39
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,12	0,08	0,11	0,11	0,12
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,12	0,09	0,13	0,12	0,13
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2013	2014	2015	2016	2017
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,06	0,07	0,06	0,06	0,05
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,94	0,94	0,94	0,94	0,95
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	8,64	-7,54	4,04	-1,43	-2,46
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2013	2014	2015	2016	2017
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,94	0,93	0,91	0,92	0,93
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,05	0,07	0,08	0,08	0,07
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,03	0,03	0,03	0,04	0,03
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	1,00	0,99	0,97	0,98	0,98
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2013	2014	2015	2016	2017
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,56	0,51	0,64	0,45	0,55
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,44	0,49	0,36	0,55	0,45
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	0,73	0,68	0,73	0,79	0,74
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,32	0,28	0,28	0,32	0,32
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	0,93	0,58	0,82	0,77	0,77

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 15 Δήμος Πάργας

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι εξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2011	1.386.361,95	36.264,94	131.709.066,60	127.500.482,62	460.729,09	5.730.226,51	32,81
2012	451.573,32	30.359,62	132.939.292,67	129.712.491,97	356.846,44	4.106.738,85	163.246,71
2013	705.839,91	24.130,13	135.068.749,25	133.008.590,70	280.444,41	5.885.004,77	45,00
2014	425.257,54	21.082,43	136.488.574,71	134.426.573,42	188.211,46	5.084.385,49	0,00
2015	500.483,16	17.396,44	137.585.731,81	136.388.353,96	93.791,06	5.519.272,63	0,00
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Αλατιήσεις
2011	2.167.247,27	0,00	1.931.766,71	316.088,18	0,00	886.840,53	1.280.406,74
2012	3.585.716,30	159.606,28	1.565.808,04	13.835,84	0,00	1.798.331,75	1.787.394,55
2013	4.490.144,71	200.459,54	497.241,10	200.459,54	0,00	1.888.373,71	2.601.771,00
2014	5.038.523,75	510.492,00	828.285,35	510.492,00	0,00	1.993.598,49	3.044.925,25
2015	5.305.177,25	227.856,75	574.318,04	227.856,75	0,00	2.295.684,68	3.009.492,57
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κινδ. & εξοδα	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2011	128.946.410,23	460.729,09	1.500.000,00	1.655.042,95	100.377,93	32,81	3.974.805,63
2012	128.437.942,68	356.846,44	1.290.310,38	1.256.313,42	212.010,79	163.246,71	2.638.414,64
2013	129.777.702,38	280.444,41	1.082.013,50	2.789.609,67	232.376,43	45,00	2.863.018,67
2014	130.196.199,38	188.211,46	535.012,48	2.615.635,75	171.427,14	0,00	2.297.322,60
2015	131.282.400,03	93.791,06	301.411,98	2.773.598,37	145.537,91	0,00	2.600.136,35
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Έξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2011	536.134,64	2.077.040,22	1.063.663,10	0,00	1.584.673,19	1.063.663,10	
2012	2.061.186,33	2.549.839,39	942.090,64	0,00	2.010.926,54	942.090,64	
2013	3.166.252,38	2.956.266,00	1.053.886,79	0,00	1.883.977,04	1.053.886,79	
2014	3.071.294,84	3.166.767,48	1.010.726,43	0,00	1.873.989,43	1.010.726,43	
2015	2.927.979,76	3.220.529,90	865.355,91	0,00	1.407.331,17	865.355,91	

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 16 Αριθμοδείκτες Δήμου Πάργας

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ					
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2011	2012	2013	2014	2015
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	1,08%	0,36%	0,54%	0,33%	0,38%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	1,09%	0,35%	0,53%	0,32%	0,37%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	1,08%	0,35%	0,53%	0,32%	0,37%
Περιθώριο Πλεονάσματος	24,19%	10,58%	11,99%	8,36%	9,07%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2011	2012	2013	2014	2015
Εμμεση Ρευστότητα	0,96	2,37	6,72	4,14	6,90
Άμεση Ρευστότητα	0,96	2,37	6,72	4,14	6,90
Ταμειακή Ρευστότητα	0,39	1,14	2,71	1,49	2,86
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2011	2012	2013	2014	2015
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές	4,48	2,39	2,26	1,67	1,83
Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες	81,56	152,79	161,37	218,59	199,02
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,04	0,03	0,04	0,04	0,04
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,04	0,03	0,05	0,04	0,04
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2011	2012	2013	2014	2015
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,97	0,98	0,98	0,98	0,99
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	39,23	15,87	30,25	21,17	29,77
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2011	2012	2013	2014	2015
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	1,01	0,99	0,98	0,97	0,96
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2011	2012	2013	2014	2015
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,31	0,38	0,51	0,55	0,53
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,69	0,62	0,49	0,45	0,47
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	0,11	0,37	0,54	0,51	0,53
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,23	0,17	0,18	0,17	0,16
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	1,21	0,78	1,00	0,84	1,00

Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 17 Δήμος Κόνιτσας

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2013	-1.357.617,72	58.164,57	70.426.752,68	68.253.099,04	907.730,54	2.247.901,98	140.067,05
2014	-853.706,72	70.978,41	68.668.634,45	66.515.355,96	762.610,77	2.171.581,96	406.502,39
2015	-731.672,75	71.128,27	68.723.951,72	66.454.809,42	692.814,29	3.009.951,12	106.795,92
2016	-933.581,50	47.739,05	67.775.256,45	65.280.130,14	619.877,14	3.045.009,68	181.302,59
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2013	5.193.969,64	110.145,31	1.213.986,41	151.936,69	55.123,48	4.157.099,50	981.746,66
2014	4.326.110,70	121.087,35	1.088.039,25	198.230,07	84.800,15	3.725.200,96	516.109,59
2015	4.319.230,85	176.469,50	1.260.395,33	57.540,87	64.786,25	3.623.729,60	630.715,00
2016	4.273.193,40	153.736,81	1.503.019,83	113.837,53	64.137,80	3.606.694,57	602.361,03
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κινδ. & έξοδα	Έσοδα από ίδιες πηγές			Έσοδα από επιχορηγήσεις
2013	64.992.040,02	907.730,54	0,00	755.082,18	76.873,49	140.067,05	2.247.901,98
2014	64.071.487,34	762.610,77	104.398,40	730.192,07	43.033,74	406.502,39	2.171.581,96
2015	64.020.657,89	692.814,29	258.391,81	792.074,94	17.627,64	106.795,92	2.200.248,54
2016	63.146.496,24	619.877,14	258.391,81	812.706,46	37.379,10	181.302,59	2.194.924,12
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Εξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2013	3.679.336,21	927.335,60	1.852.043,03	99.600,34	1.804.548,41	1.852.043,03	
2014	2.952.276,64	1.039.995,93	1.991.452,00	10.177,93	1.263.365,21	1.991.452,00	
2015	2.662.125,96	1.141.715,48	1.815.471,56	7.626,60	1.223.347,42	1.815.471,56	
2016	2.808.566,11	1.206.814,65	1.926.658,85	8.265,05	1.174.070,39	1.926.658,85	

Πηγή: Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr/> Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 18 Αριθμοδείκτες Κόνιτσας

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ				
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2013	2014	2015	2016
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	-1,85%	-1,14%	-0,96%	-1,31%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	-1,99%	-1,28%	-1,10%	-1,43%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	-1,96%	-1,27%	-1,09%	-1,42%
Περιθώριο Πλεονάσματος	-56,85%	-33,11%	-23,48%	-28,94%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2013	2014	2015	2016
Εμμεση Ρευστότητα	3,88	3,46	3,41	2,74
Άμεση Ρευστότητα	3,84	3,39	3,36	2,70
Ταμειακή Ρευστότητα	3,04	2,90	2,75	2,23
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2013	2014	2015	2016
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιτητήσεων σε φορές	2,43	5,00	4,94	5,36
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιτητήσεων σε ημέρες	150,06	73,07	73,86	68,15
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,03	0,04	0,05	0,05
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,04	0,04	0,05	0,05
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2013	2014	2015	2016
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,03	0,03	0,03	0,04
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,03	0,03	0,03	0,04
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,97	0,97	0,97	0,96
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	-22,34	-11,03	-9,29	-18,56
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2013	2014	2015	2016
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,92	0,93	0,93	0,93
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,07	0,06	0,06	0,06
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,01	0,01	0,01	0,01
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,02	0,02	0,02	0,02
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	0,95	0,96	0,96	0,97
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2013	2014	2015	2016
Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,41	0,46	0,29	0,32
Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,94	0,84	0,71	0,68
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	0,79	0,69	0,64	0,65
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,40	0,46	0,43	0,45
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	0,51	0,60	0,74	0,75

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 19 Δήμος Πρέβεζας

ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ							
	Καθαρά αποτ χρήσης	Τόκοι έξοδα	Σύνολο Ενεργητικού	Συνολικά ίδια κεφάλαια	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Λειτουργικά έσοδα	
2012	37.159,82	222.313,14	116.974.042,93	99.255.096,99	3.980.135,91	10.804.807,10	10.478,18
2013	20.499,67	169.958,05	117.892.391,21	101.890.951,36	3.494.152,11	11.321.800,88	9.747,76
2014	40.636,83	161.226,24	118.904.869,08	107.775.124,71	3.070.696,00	10.283.728,70	451.021,03
2015	219.391,52	148.154,70	121.163.417,75	109.922.993,34	2.615.948,14	9.803.373,66	962.371,64
	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμ ες υποχρεώσεις	Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	Αποθέματα	Διαθέσιμα	Απαιτήσεις
2012	5.326.051,95	0,00	6.966.115,09	1.660.139,27	0,00	3.520.178,21	4.823.720,12
2013	5.592.366,96	0,00	5.486.649,18	2.108.146,05	0,00	2.996.544,44	5.312.758,95
2014	7.216.374,54	0,00	1.775.301,09	1.532.736,89	0,00	4.278.691,24	2.937.683,30
2015	9.313.724,72	0,00	2.685.588,28	1.117.493,50	0,00	6.239.215,57	3.074.509,15
	Πάγιο ενεργητικό	Μακροπρόθεσ μες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για κανδ. & έξοδα	Εσοδα από ίδιες πηγές			Εσοδα από επιχορηγήσεις
2012	111.206.666,00	3.980.135,91	5.112.555,67	4.452.109,54	727.483,69	10.478,18	5.625.213,87
2013	111.924.747,44	3.494.152,11	4.912.492,51	4.120.741,68	1.119.043,66	9.747,76	6.082.015,54
2014	111.205.092,98	3.070.696,00	4.751.010,27	3.878.341,25	611.842,81	451.021,03	5.793.544,64
2015	111.146.750,32	2.615.948,14	4.821.394,49	4.128.338,11	589.238,13	962.371,64	5.085.797,42
	Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	Λειτουργικά έξοδα				Εξοδα διοικητ. Λειτουργίας	
2012	14.100.338,39	4.823.720,12	1.683.755,60	16.845,91	5.206.334,98	1.683.755,60	
2013	14.361.054,15	5.312.758,95	3.049.505,51	17.467,25	4.058.627,79	3.049.505,51	
2014	12.686.761,60	5.852.231,63	758.346,17	42.524,42	3.946.868,74	758.346,17	
2015	12.503.057,24	5.898.286,22	371.247,58	13.559,31	3.302.386,76	371.247,58	

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 20 Αριθμοδείκτες Δήμου Πρέβεζας

ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ				
Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	2012	2013	2014	2015
Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού	0,22%	0,16%	0,17%	0,30%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	0,04%	0,02%	0,04%	0,20%
Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου	0,04%	0,02%	0,04%	0,19%
Περιθώριο Πλεονάσματος	0,34%	0,18%	0,38%	2,04%
Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2012	2013	2014	2015
Εμμεση Ρευστότητα	0,62	0,74	2,18	2,45
Άμεση Ρευστότητα	0,62	0,74	2,18	2,45
Ταμειακή Ρευστότητα	0,41	0,39	1,29	1,64
Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας	2012	2013	2014	2015
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιαιτήσεων σε φορές	2,24	2,13	3,65	3,50
Κυκλοφοριακή ταχύτητα αιαιτήσεων σε ημέρες	162,79	171,13	99,89	104,24
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού	0,09	0,10	0,09	0,09
Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού	0,10	0,10	0,10	0,10
Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων	2012	2013	2014	2015
Ξένα προς ίδια κεφάλαια	0,18	0,16	0,10	0,10
Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια	0,15	0,14	0,09	0,09
Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια	0,85	0,86	0,91	0,91
Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα	1,17	1,12	1,25	2,48
Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού	2012	2013	2014	2015
Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού	0,95	0,95	0,94	0,92
Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού	0,05	0,05	0,06	0,08
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,03	0,03	0,03	0,02
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού	0,06	0,05	0,01	0,02
Πάγιο προς ίδια κεφάλαια	1,12	1,10	1,03	1,01
Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	2012	2013	2014	2015
Εσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα	0,48	0,46	0,46	0,53
Εσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα	0,52	0,54	0,54	0,47
Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα	1,20	1,15	1,20	1,30
Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα	0,14	0,25	0,07	0,04
Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα	0,92	0,91	1,01	1,12

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

3.5 Το Μέγεθος των ΟΤΑ

Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι οι ΟΤΑ αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα εφαρμογής της λογιστικής δεδουλευμένης βάσης και δημοσιεύουν Καταστάσεις Τέλους Χρήσης (δηλαδή, Ισολογισμό και Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης) στο δημόσιο τομέα. Σύμφωνα με το ΠΔ 315/1999 οι δήμοι που ικανοποιούν συγκεκριμένα κριτήρια (όταν τα έσοδα του δήμου είναι μεγαλύτερα από 1,5 εκατ. ευρώ ή ο πληθυσμός του ξεπερνάει τους 5.000 κατοίκους) είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τη λογιστική της δεδουλευμένης βάσης ή τη διπλογραφική λογιστική, όπως έχει επικρατήσει. Η πληροφόρηση που υπάρχει για τους ΟΤΑ είναι πολύ καλύτερη και πολύ περισσότερη από εκείνη που υπάρχει για άλλες μεγάλες κατηγορίες ΝΠΔΔ (π.χ., Πανεπιστήμια, Νοσοκομεία κ.λπ.) παρόλο που οι οργανισμοί που ανήκουν σε αυτές έχουν τις ίδιες νομικές υποχρεώσεις (Βενιέρης & Κοέν, 2008).

Προκειμένου να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις και στους στόχους του κάθε Δήμος, παρέχει ένα σύνολο υπηρεσιών με ποιότητα που όμως εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

Ένας βασικός παράγοντας αποτελεί το γεγονός αν είναι πεδινό ή ορεινό μέρος. Με την εφαρμογή του νέου εκλογικού νόμου κάθε κοινότητα πλέον μπορεί να έχει εκπρόσωπο στο Δημοτικό Συμβούλιο. Βέβαια υπάρχουν και οι ανάλογες ρυθμίσεις όλους τους ορεινούς Δήμους και των παραμεθόριων περιοχών του δήμου.

Επιπλέον, σημαντικό χαρακτηριστικό των Δήμων αποτελεί ο πληθυσμός. Αν ο πληθυσμός είναι μεγαλύτερος από 2.500 τότε συνενώνεται με τους κοντινούς δήμους

Πέρα από τα μεγάλα νησιά που αποτελούν αυτόνομους Δήμους, τα μικρότερα νησιά επιδιώκουν την συνένωση ώστε κάθε νησί, να οργανώνεται ως δήμος

3.5.1 Πρωτογενείς παράγοντες προσδιορισμού του μεγέθους των ΟΤΑ

Ο προσδιορισμός της έκτασης ενός Δήμου γίνεται αρχικά με βάση το μέγεθος και τον αριθμό των κατοίκων του. Βέβαια υπάρχει διάκριση των υπηρεσιών που παρέχουν αλλά και που απευθύνονται. Είναι αρκετοί αυτοί που πιστεύουν ότι η έκταση και το μεγάλο μέγεθος δίνει πλεονεκτήματα αλλά και αρκετοί που

υποστηρίζουν ότι οι δήμοι με μικρότερο μέγεθος έχουν σημαντική αξία για πολλούς πολιτικούς και συναισθηματικούς λόγους.

Η συνθετότητα των λειτουργιών και επομένως και τα προβλήματα που εμφανίζονται ποικίλλουν ανάλογα με την έκταση του Δήμου. Ένας καινούργιος Δήμος που διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό από δημοτικές κοινότητες, έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει με υποκαταστήματα ενώ ένας μικρότερος Δήμος, δεν έχει τέτοια ανάγκη, εφόσον μπορεί να αντιμετωπίσει εύκολα κάθε πρόβλημα που παρουσιάζεται.

Για να λειτουργήσει το Διπλογραφικό σύστημα πρέπει να υπάρχει η Ταμειακή Υπηρεσία. Αν δεν υπάρχει το ταμείο, δεν υφίστανται οι ταμειακές εγγραφές που χαρακτηρίζουν το διπλογραφικό σύστημα(https://www.eetaa.gr/oikonomika/odhgos_vhma_vhma.pdf).

3.5.2 Δευτερογενείς παράγοντες προσδιορισμού του μεγέθους των ΟΤΑ

Επειδή οι ΟΤΑ διαφέρουν σημαντικά ως προς τον αριθμό των κατοίκων που περιλαμβάνουν, είναι ενδιαφέρουσα η έκφραση ορισμένων βασικών μεγεθών ανά κάτοικο. Ωστόσο, η πληροφοριακή τους ικανότητα επηρεάζεται από το μέγεθος του παρανομαστή, δηλαδή του αριθμού των κατοίκων. Στην περίπτωση που τα στοιχεία των δημοτών βασίζονται σε στοιχεία απογραφής που πραγματοποιείται σε αραιά χρονικά διαστήματα, η αξιοπιστία των τιμών των δεικτών επηρεάζεται από το κατά πόσο ο αριθμός των κατοίκων που χρησιμοποιείται στους υπολογισμούς αντανακλά την πραγματικότητα. Περαιτέρω, οι ΟΤΑ διαφέρουν και ως προς άλλα χαρακτηριστικά τους, όπως είναι ο βαθμός τουριστικής τους ανάπτυξης (διάκριση μεταξύ τουριστικών ή μη τουριστικών) καθώς και το αποτέλεσμα της χρήσης τους (διάκριση μεταξύ πλεονασματικών ή ελλειμματικών). Όμως υπάρχουν και άλλοι δευτερογενείς παράγοντες που καθορίζουν το μέγεθος των ΟΤΑ και περιγράφονται παρακάτω(Βενιέρης & Κοέν,2008).

- ✓ Αυτοί που αναφέρονται στην ιστορία
- ✓ Αυτοί που χαρακτηρίζουν την Γεωφυσική θέση του Δήμου.
- ✓ Αυτοί που σχετίζονται με την μορφολογία εδάφους(βουνά, ποτάμια, λίμνες κλπ)
- ✓ Αυτοί που αναφέρονται στο έθνος.

- ✓ Αυτοί που σχετίζονται με την θρησκεία.
- ✓ Αυτοί που αναφέρονται στον πολιτισμό.
- ✓ Τέλος, οι παράγοντες που αναφέρονται στον βαθμό της πυκνοκατοίκησης.

Κεφάλαιο 4^ο Ανάλυση Αριθμοδεικτών

Η χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών αποτελεί ένα σύνηθες εργαλείο για τη διενέργεια συγκριτικών αξιολογήσεων μεταξύ εταιρειών του ιδιωτικού τομέα χωρίς ωστόσο να περιορίζεται μόνο εκεί. Η κατανόηση των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέσω της χρήσης των αριθμοδεικτών έχει προταθεί και για το δημόσιο τομέα (Anthony and Young, 2003, Wilson and Katellus, 2004, Berne, 1992; ICMA, 2003 στο Βενιέρης & Κοέν, 2008).

Παρόλα αυτά, η αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των οργανισμών του δημόσιου τομέα είναι περισσότερο πολύπλοκη συγκριτικά με την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των ιδιωτικών επιχειρήσεων, η οποία στηρίζεται στην ανάλυση της κερδοφορίας τους μέσω της ερμηνείας των χρησιμοποιούμενων αριθμοδεικτών. Αυτό συμβαίνει καθώς για τη διεξαγωγή συμπερασμάτων για τους δημόσιους οργανισμούς απαιτείται υποκειμενική κρίση σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις ενός συμπλέγματος κοινωνικών, οργανωτικών και χρηματοοικονομικών παραγόντων λαμβανομένου υπόψη ότι δεν είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Σε γενικές γραμμές, η οικονομία, η γεωγραφική θέση και τα δημογραφικά στοιχεία ενός δήμου αποτελούν βασικά συστατικά της οικονομικής τους κατάστασης, καθώς αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες της ικανότητας των τοπικών αρχών να ανταποκρίνονται στις οικονομικές τους υποχρεώσεις αλλά και τις υποχρεώσεις τους για παροχή υπηρεσιών. Παράγοντες που βρίσκονται εκτός του ελέγχου της διοίκησης των δήμων όπως η τοποθεσία, ο πληθυσμός και ο πλούτος του δήμου έχουν αποδειχθεί να επηρεάζουν τις τιμές των αριθμοδεικτών (Cohen, 2008).

Η σύγκριση των δεικτών μεταξύ των δημόσιων οργανισμών για την οριοθέτηση σημείων αναφοράς (benchmarks) αποτελεί ένα ακόμα χρήσιμο εργαλείο που προσφέρει η ανάλυση μέσω δεικτών. Εντούτοις, είναι δύσκολο να υπολογιστούν τιμές για αριθμοδείκτες που θα αποτελούν απόλυτο σημείο αναφοράς (Berne, 1992). Η οριοθέτηση ενός σημείου αναφοράς (benchmark) απαιτεί την ύπαρξη μίας κατάλληλης ομάδας σύγκρισης, η οποία παρουσιάζει, παραδείγματος χάριν, ομοιότητες όσον αφορά στο μέγεθος, τη γεωγραφική θέση, τα δημογραφικά στοιχεία, τις πηγές εσόδων ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες (Chaney et al., 2002). Επομένως, λόγω της δυσκολίας σύγκρισης μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οι διαφορές στα

δημογραφικά στοιχεία και τις τοπικές συνθήκες πρέπει να ενσωματώνονται στην ανάλυση (Finkler, 2005).

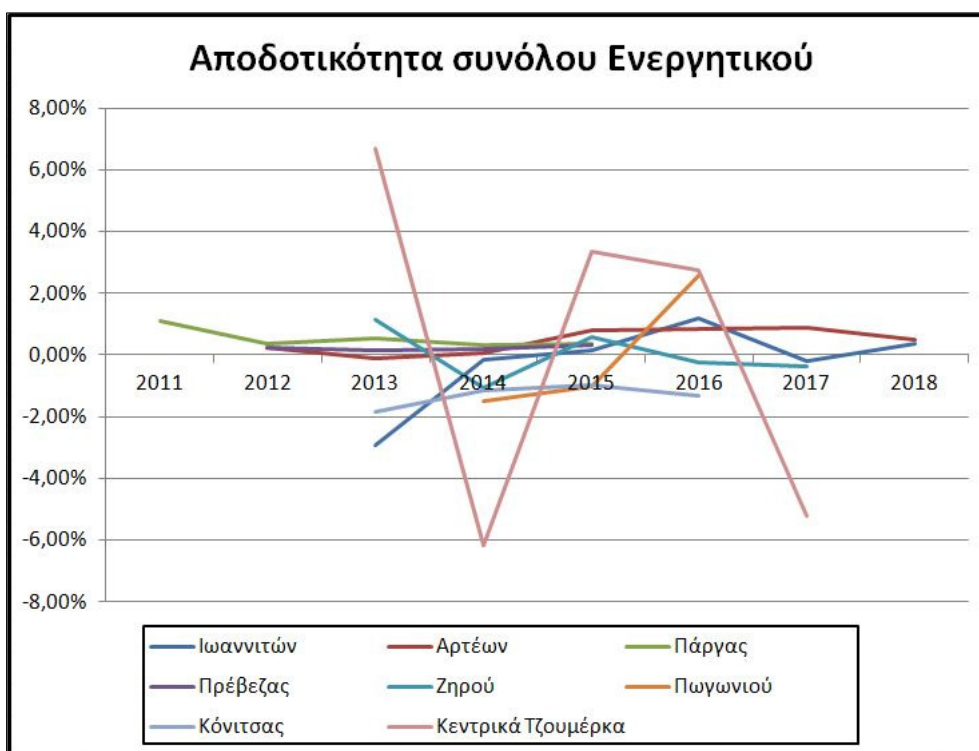
Η επιλογή των αριθμοδεικτών στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης έγινε με γνώμονα αφενός να αποτελούν ευρέως χρησιμοποιούμενους αριθμοδείκτες που είναι γνωστοί τόσο στους χρήστες όσο και στους αναλυτές των λογιστικών καταστάσεων και αφετέρου να είναι κατάλληλοι για την αξιολόγηση δημόσιων οργανισμών και δήμων ειδικότερα.

4.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

4.1.1 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού

Πίνακας 21 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			-2,94%	-0,16%	0,14%	1,20%	-0,22%	0,35%
Αρτέων		0,22%	-0,10%	0,08%	0,80%	0,83%	0,87%	0,49%
Πάργας	1,08%	0,36%	0,54%	0,33%	0,38%			
Πρέβεζας		0,22%	0,16%	0,17%	0,30%			
Ζηρού			1,13%	-1,07%	0,59%	-0,24%	-0,38%	
Πωγωνιού	-0,53%			-1,52%	-1,03%	2,56%		
Κόνιτσας			-1,85%	-1,14%	-0,96%	-1,31%		
Κεντρικά Τζουμέρκα			6,67%	-6,18%	3,35%	2,75%	-5,22%	

Εικόνα 4 Αποδοτικότητα συνόλου Ενεργητικού

Στους περισσότερους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας διαπιστώνονται πολύ μικρές διαφορές στα έτη 2011 και 2018. Στην χρονική περίοδο που παρεμβάλλεται, ωστόσο οι δείκτες τροποποιήθηκαν αρκετά, με την εναλλαγή αρνητικού ή θετικού πρόσημου ανάλογα με το εάν οι δήμοι συνολικά χαρακτηρίζονταν από έλλειμμα ή πλεόνασμα στην κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης τους. Έτσι το 2015, οι περισσότεροι Δήμοι εμφάνισαν πλεόνασμα ενώ μόνο το 2013 και το 2017 οι πιο πολλοί παρουσίασαν έλλειμμα. Η κατάσταση αυτή προκύπτει από τη σύνταξη πλέον των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που οι δήμοι είναι να καταρτίζουν ώστε να υπάρχει μία αποτελεσματικότερη εικόνα σχετικά με τον έλεγχο του προϋπολογισμού τους. Και οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας για το 2018 τιμές παρουσίασαν μεγάλες τιμές για τους δήμους των Ιωαννίνων και της Άρτας.

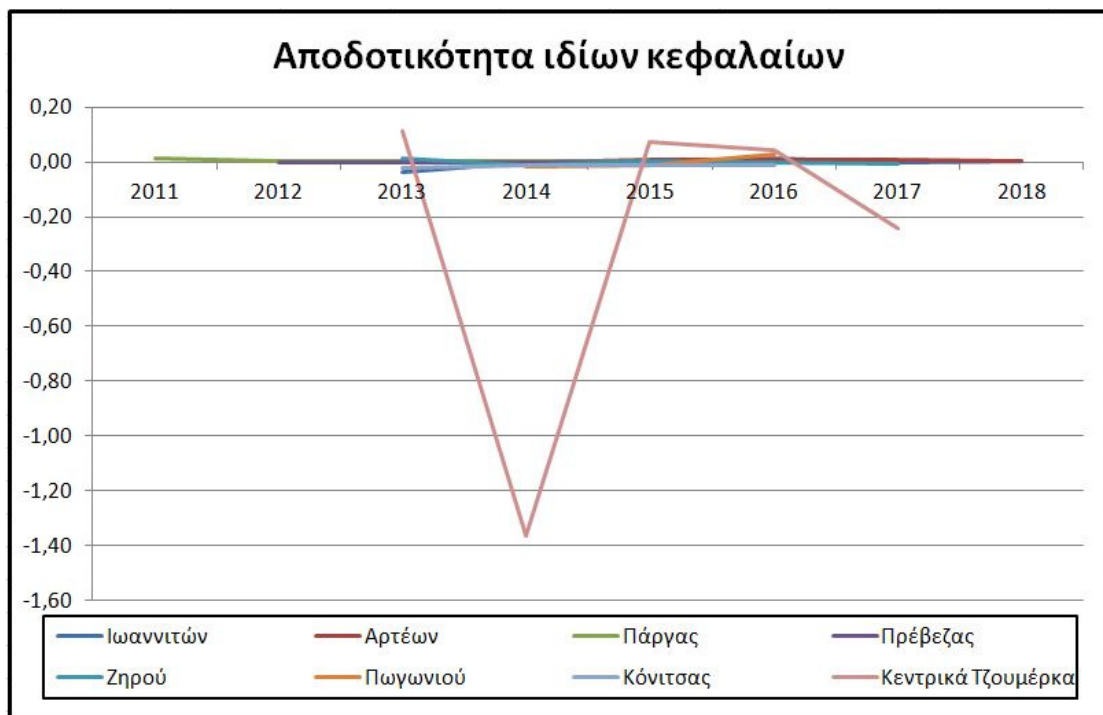
Όπως παρουσιάζεται και στην παράγραφο 4.1.2 ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων έχει τιμές μεταξύ 0,31% και 0,45%.

4.1.2 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων

Πίνακας 22 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Ιωαννιτών			-3,53%	-0,33%	0,03%	1,19%	-0,31%	0,31%
Αρτέων		0,12%	-0,02%	0,01%	0,78%	0,81%	0,85%	0,45%
Πάργας	1,09%	0,35%	0,53%	0,32%	0,37%			
Πρέβεζας		0,04%	0,02%	0,04%	0,20%			
Ζηρού			1,06%	-1,29%	0,47%	-0,43%	-0,57%	
Πωγωνιού	-0,63%			-1,62%	-1,10%	2,56%		
Κόνιτσας			-1,99%	-1,28%	-1,10%	-1,43%		
Κεντρικά Τζουμέρκα			11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%	

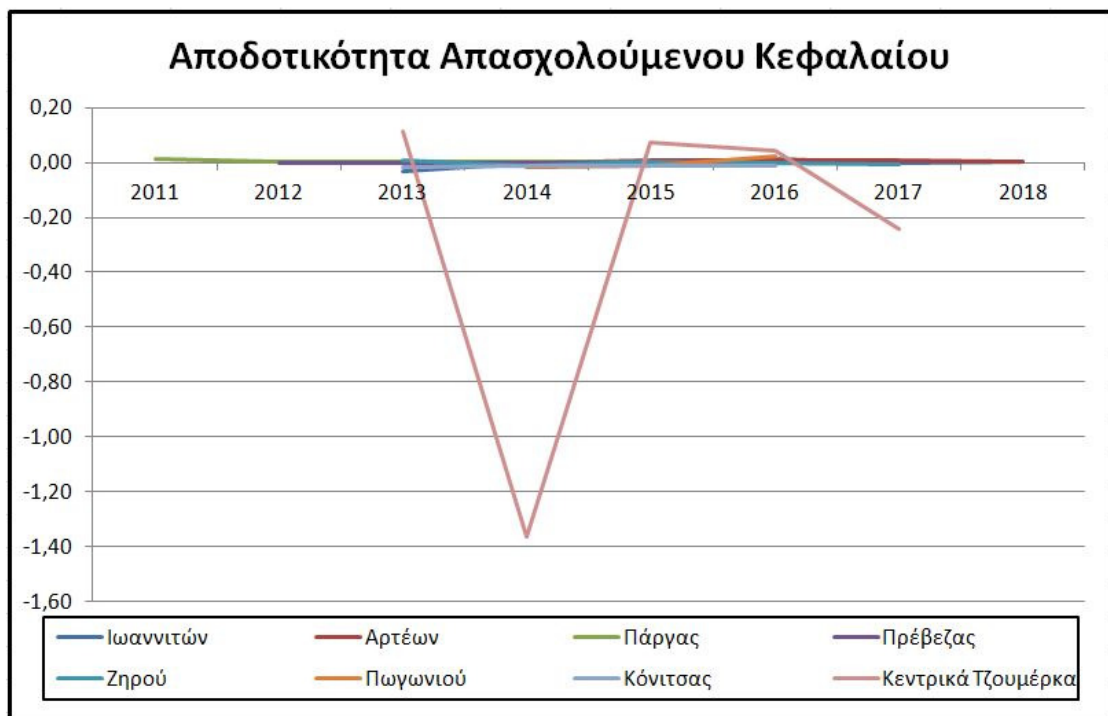
Εικόνα 5 Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων

4.1.3 Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου

Πίνακας 23 Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Ιωαννιτών			-3,29%	-0,31%	0,03%	1,13%	-0,29%	0,30%
Αρτέων		0,12%	-0,02%	0,01%	0,77%	0,81%	0,85%	0,45%
Πάργας	1,08%	0,35%	0,53%	0,32%	0,37%			
Πρέβεζας		0,04%	0,02%	0,04%	0,19%			
Ζηρού			1,04%	-1,26%	0,46%	-0,42%	-0,56%	
Πωγωνιού	-0,63%			-1,60%	-1,09%	2,54%		
Κόνιτσας			-1,96%	-1,27%	-1,09%	-1,42%		
Κεντρικά Τζουμέρκα			11,34%	-136,34%	7,23%	4,31%	-24,12%	

Πίνακας 24 αποδοτικότητας απασχολούμενου κεφαλαίου

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενου κεφαλαίου εμφάνισε τιμές στο διάστημα 0,30% και 0,45%.

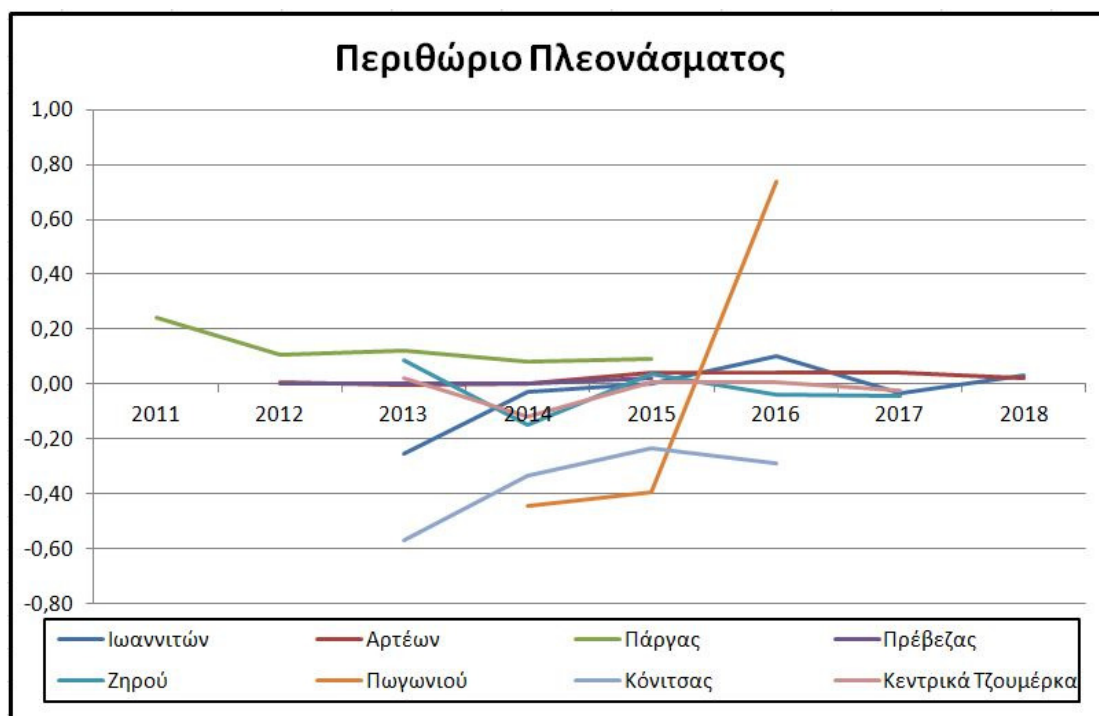
4.1.4 Περιθώριο Πλεονάσματος

Ο αριθμοδείκτης το περιθώριο πλεονάσματος εκτιμά το βαθμό που οι δήμοι είναι ικανοί να διαθέτουν πλεόνασμα από τα λειτουργικά έσοδα που εισπράττουν.

Πίνακας 25 Περιθώριο Πλεονάσματος

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			-25,52%	-2,85%	0,29%	10,27%	-3,48%	3,45%
Αρτέων		0,63%	-0,11%	0,05%	4,37%	4,33%	4,19%	2,02%
Πάργας	24,19%	10,58%	11,99%	8,36%	9,07%			
Πρέβεζας		0,34%	0,18%	0,38%	2,04%			
Ζηρού			8,67%	-14,90%	3,86%	-3,68%	-4,49%	
Πωγωνιού	- 15,98%			-44,41%	-39,57%	73,89%		
Κόνιτσας			-56,85%	-33,11%	-23,48%	-28,94%		
Κεντρικά Τζουμέρκα			2,15%	-11,83%	0,66%	0,52%	-2,34%	

Το 2014, οι περισσότεροι Δήμοι της Περιφέρειας Ιωαννίνων είχαν αρνητικό πρόσημο το οποίο είχε διακυμάνσεις μεταξύ των ετών 2015 για τους Δήμους Ιωαννιτών, Ζηρού και Κόνιτσας και 2018.

Εικόνα 6 Περιθώριο Πλεονάσματος

4.2 Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

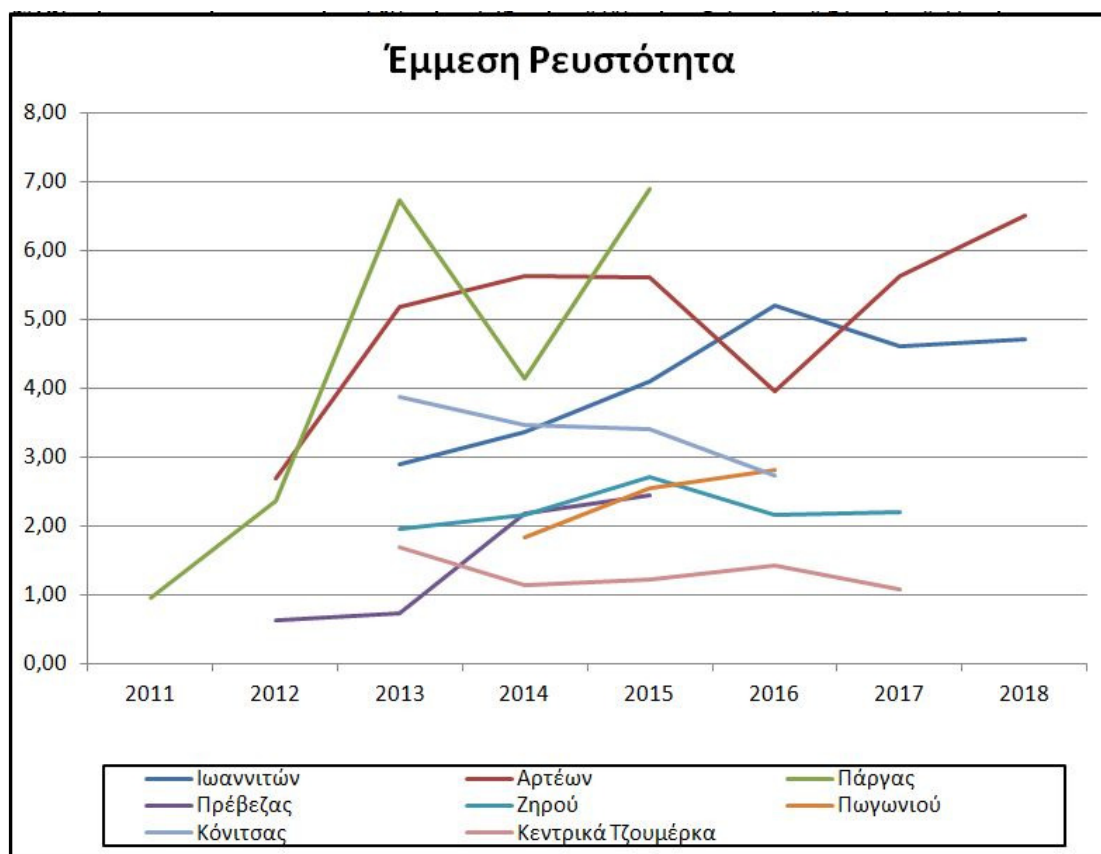
Οι αριθμοδείκτες έμμεσης ρευστότητας συνολικά το χρονικό διάστημα 2011-2018 παρουσίασαν τιμές που ήταν διπλάσιες το 2018 συγκριτικά με το 2012 για τους δήμους Ιωαννίνων και Άρτας. Η αύξηση αυτή των ανάλογων τιμών των αντίστοιχων αριθμοδεικτών, σημαίνει ότι υπήρχε μία μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων σε συνδυασμό με την αύξηση της αξίας τους κυκλοφορούντος ενεργητικού.

4.2.1 Έμμεση Ρευστότητα

Πίνακας 26 Έμμεση Ρευστότητα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			2,89	3,36	4,09	5,20	4,61	4,71
Αρτέων		2,68	5,17	5,63	5,60	3,95	5,63	6,51
Πάργας	0,96	2,37	6,72	4,14	6,90			
Πρέβεζας		0,62	0,74	2,18	2,45			
Ζηρού			1,95	2,16	2,70	2,15	2,19	
Πωγωνιού	1,34			1,83	2,55	2,82		

Κόνιτσας			3,88	3,46	3,41	2,74		
Κεντρικά Τζουμέρκα			1,68	1,13	1,22	1,42	1,07	

Εικόνα 7 Έμμεση Ρευστότητα

4.2.2 Άμεση Ρευστότητα

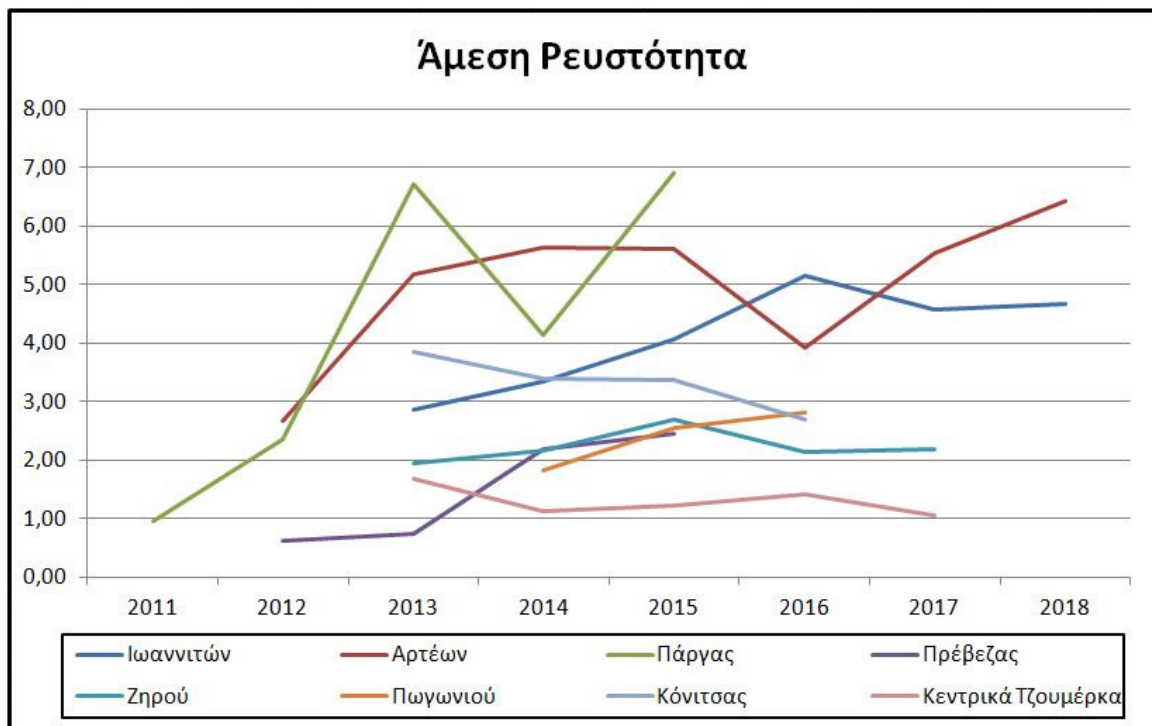
Οι αριθμοδείκτες άμεσης ρευστότητας συνολικά για την χρονική περίοδο 2011-2018 εμφάνισαν αρκετές διαφορές. Το 2018 η τιμή τους ήταν διπλάσια συγκριτικά με το 2012 για τους δήμους Ιωαννίνων και Άρτας.

Πίνακας 27 Άμεση Ρευστότητα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			2,87	3,34	4,06	5,16	4,57	4,68
Αρτέων		2,68	5,17	5,63	5,60	3,93	5,53	6,42
Πάργας	0,96	2,37	6,72	4,14	6,90			

Πρέβεζας		0,62	0,74	2,18	2,45			
Ζηρού			1,95	2,16	2,70	2,15	2,19	
Παγωνιού	1,34			1,83	2,55	2,82		
Κόνιτσας			3,84	3,39	3,36	2,70		
Κεντρικά Τζουμέρκα			1,68	1,13	1,22	1,42	1,07	

Οι τιμές των δεικτών ρευστότητας το 2011 για τους δήμους που δεν δημοσίευσαν ισολογισμούς, το 2015 παρουσίασαν μία αύξηση της τιμής. Επίσης, παρουσιάζεται μία διαφορά μεταξύ του δείκτη ταμειακής ρευστότητας, στον δήμο Αρταίων το 2018 που το 2011 δεν είχε δημοσιεύσει καταστάσεις χρηματοοικονομικές.

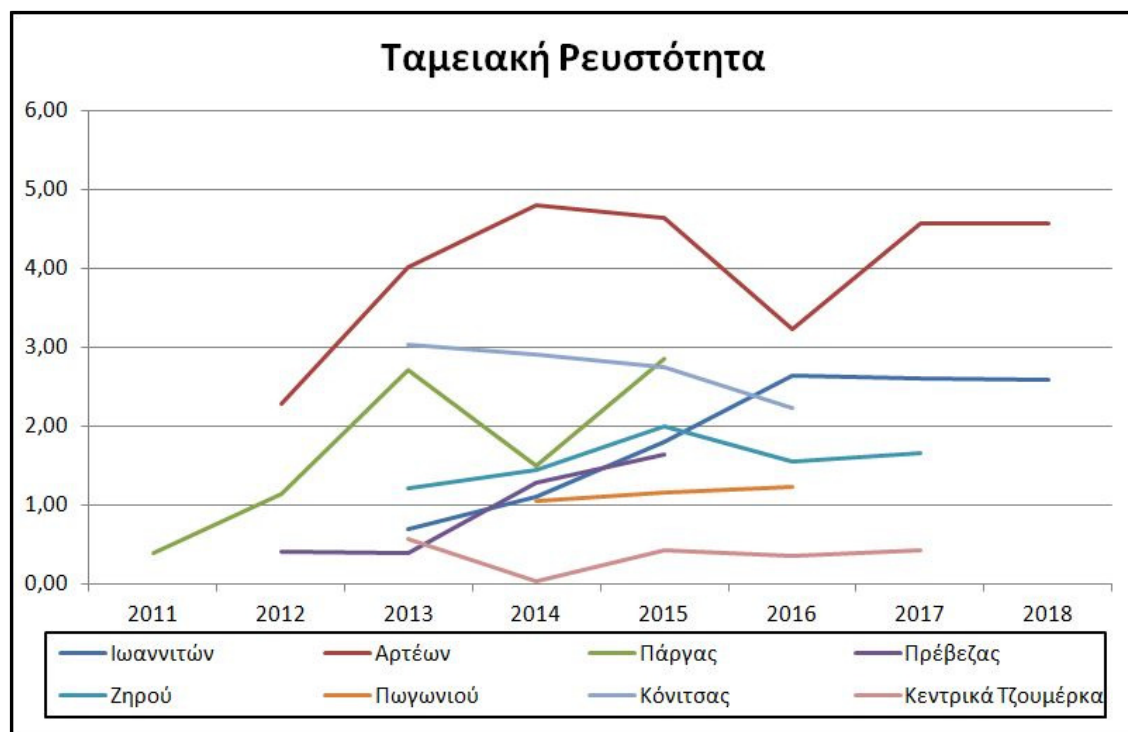

Εικόνα 8 Άμεση Ρευστότητα

4.2.3 Ταμειακή Ρευστότητα

Πίνακας 28 Ταμειακή Ρευστότητα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,70	1,10	1,80	2,64	2,61	2,59
Αρτέων		2,28	4,02	4,79	4,63	3,23	4,57	4,56
Πάργας	0,39	1,14	2,71	1,49	2,86			
Πρέβεζας		0,41	0,39	1,29	1,64			
Ζηρού			1,21	1,45	2,00	1,55	1,66	
Πωγωνιού	0,71			1,05	1,16	1,23		
Κόνιτσας			3,04	2,90	2,75	2,23		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,57	0,03	0,43	0,35	0,43	

Εικόνα 9 Ταμειακή Ρευστότητα

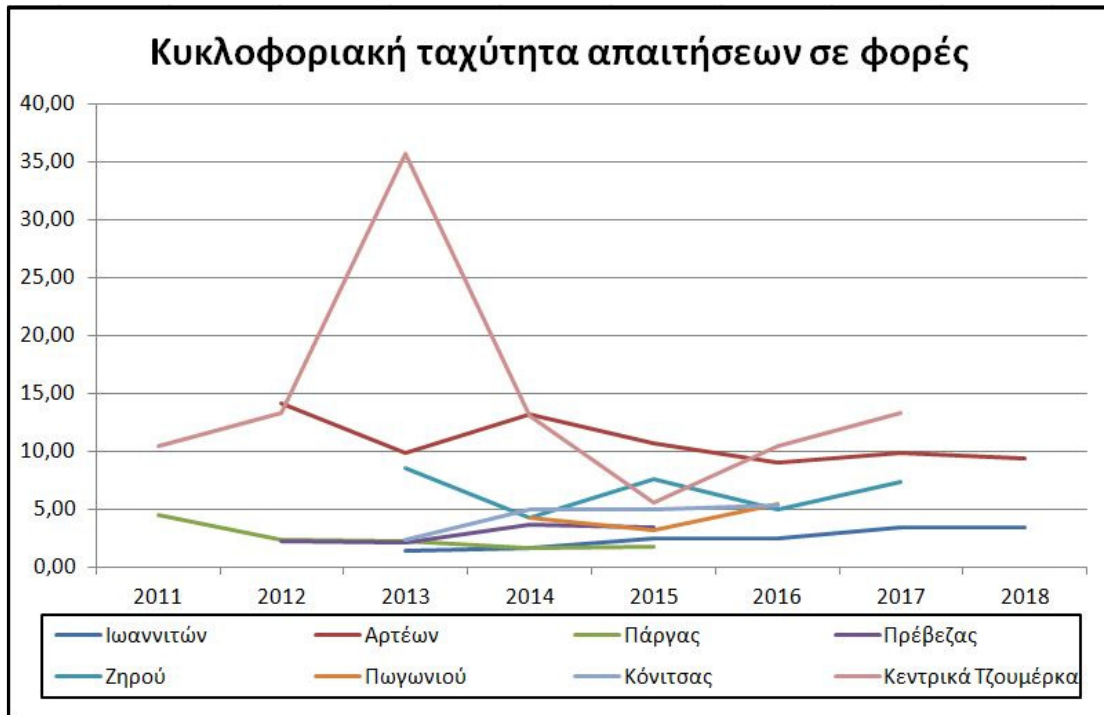
4.3 Αριθμοδείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας

4.3.1 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές

Ο δείκτης αυτός συνολικά παρουσίασε μία μεταβολή στο χρονικό διάστημα που εξετάζεται. Οι τιμές αυξήθηκαν από 0,70 το 2013, σε 2,64 το 2016 και τελικά έφτασε το 2,59 το 2018. Η βελτίωση αυτή συγκριτικά με τα λειτουργικά έσοδα, παρουσιάζεται στον αντίστοιχο δείκτη που απεικονίζει τις ημέρες όπου ο μέσος χρόνος καταβολής των απαιτήσεων είναι εμφανής πιο βελτιωμένος το 2018 σε σχέση με το 2015. Μέσα από το συμπέρασμα αυτό, προκύπτει η μεγάλη αδυναμία να γίνει σε σωστό χρόνο η είσπραξη των χρημάτων από τους δήμους, μολονότι υπήρξε μία αλλαγή το 2014. Οι υποχρεώσεις σχετίζονται με τους πολίτες αλλά και τις επιχορηγήσεις. Επομένως, οι καθυστερήσεις της κεντρικής κυβέρνησης στην απόδοση πόρων προς τους ΟΤΑ καθώς και η ελαχιστοποίηση της ικανότητας των πολιτών να πληρώνουν τα τέλη αλλά και κάθε άλλο απαίτηση των δήμων σε έγκαιρο χρονικό διάστημα μείωσε την τιμή του αντίστοιχου αριθμοδείκτη.

Πίνακας 29 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			1,45	1,61	2,44	2,53	3,40	3,44
Αρτέων		14,10	9,81	13,24	10,71	9,04	9,89	9,42
Πάργας	4,48	2,39	2,26	1,67	1,83			
Πρέβεζας		2,24	2,13	3,65	3,50			
Ζηρού			8,59	4,22	7,56	5,03	7,39	
Πωγωνιού	5,58			4,31	3,23	5,47		
Κόνιτσας			2,43	5,00	4,94	5,36		
Κεντρικά Τζουμέρκα	10,52	13,31	35,69	13,02	5,53	10,52	13,31	

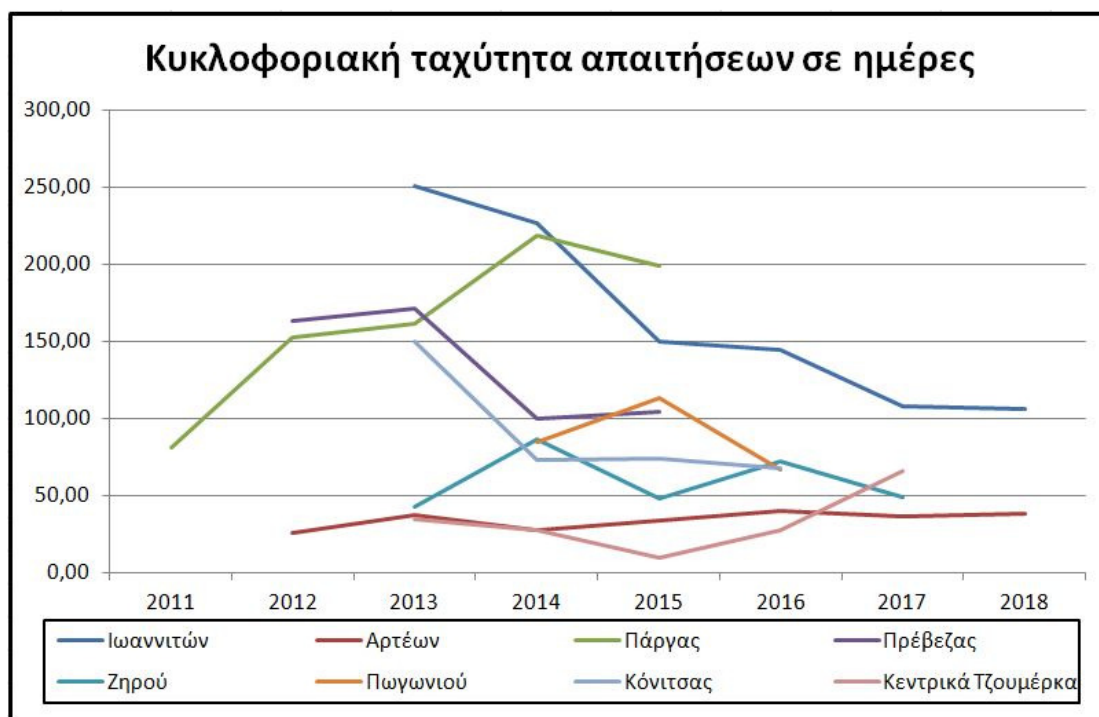

Εικόνα 10 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε φορές

4.3.2 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες

Πίνακας 30 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			250,97	226,87	149,75	144,15	107,47	106,21
Αρτέων		25,89	37,21	27,57	34,08	40,39	36,91	38,76
Πάργας	81,56	152,79	161,37	218,59	199,02			
Πρέβεζας		162,79	171,13	99,89	104,24			
Ζηρού			42,48	86,45	48,29	72,57	49,39	
Πωγωνιού	65,36			84,64	112,92	66,73		
Κόνιτσας			150,06	73,07	73,86	68,15		
Κεντρικά Τζουμέρκα			34,70	27,42	10,23	28,03	65,96	

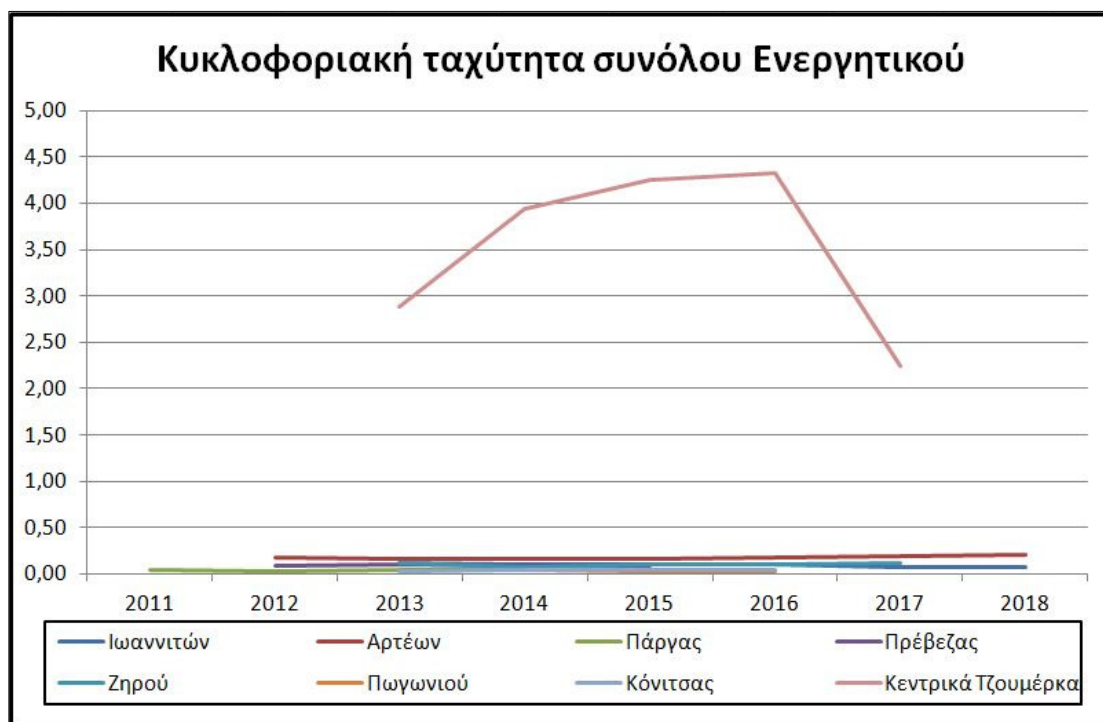

Εικόνα 11 Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων σε ημέρες

4.3.3 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού

Πίνακας 31 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,12	0,10	0,10	0,11	0,08	0,08
Αρτέων		0,18	0,17	0,17	0,17	0,18	0,19	0,21
Πάργας	0,04	0,03	0,04	0,04	0,04			
Πρέβεζας		0,09	0,10	0,09	0,09			
Ζηρού			0,12	0,08	0,11	0,11	0,12	
Πωγωνιού	0,04			0,04	0,03	0,03		
Κόνιτσας			0,03	0,04	0,05	0,05		
Κεντρικά Τζουμέρκα			2,88	3,94	4,25	4,32	2,25	

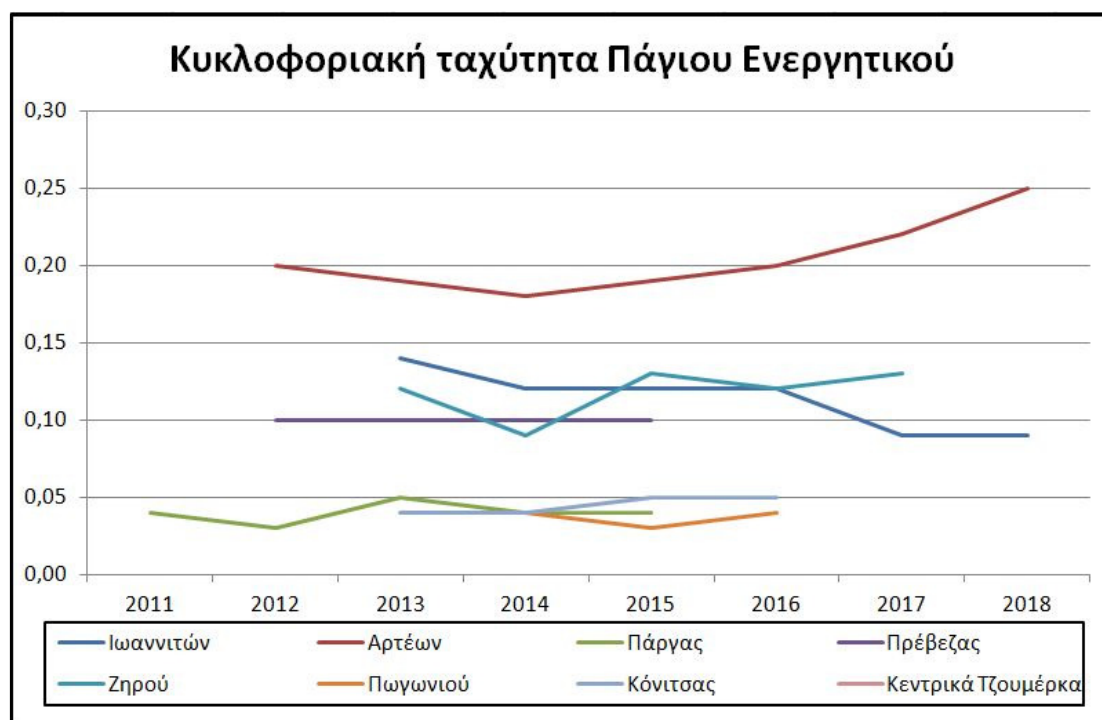

Εικόνα 12 Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνόλου Ενεργητικού

4.3.4 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού

Πίνακας 32 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,14	0,12	0,12	0,12	0,09	0,09
Αρτέων		0,20	0,19	0,18	0,19	0,20	0,22	0,25
Πάργας	0,04	0,03	0,05	0,04	0,04			
Πρέβεζας		0,10	0,10	0,10	0,10			
Ζηρού			0,12	0,09	0,13	0,12	0,13	
Πωγωνιού	0,04			0,04	0,03	0,04		
Κόνιτσας			0,04	0,04	0,05	0,05		
Κεντρικά Τζουμέρκα			11,97	15,39	17,05	13,80	13,95	

Εικόνα 13 Κυκλοφοριακή ταχύτητα Παγίου Ενεργητικού

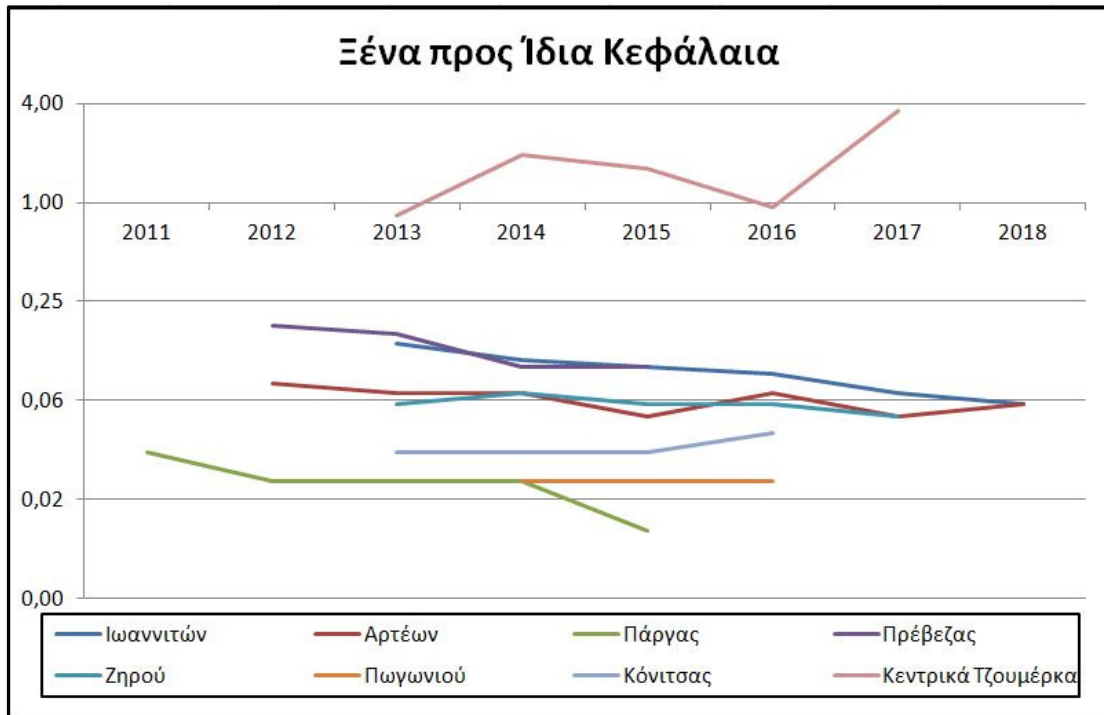
4.4 Αριθμοδείκτης Δομής Κεφαλαίων

4.4.1 Ξένα προς ίδια κεφάλαια

Παρακολουθώντας τα αποτελέσματα όπως προκύπτουν από την επεξεργασία των αριθμοδεικτών εμφανίζεται μία μικρή αναλογία των ξένων κεφαλαίων στο παθητικό των δήμων, και η χορήγηση αυτών προκύπτει από τα ίδια κεφάλαια. Ο αριθμοδείκτης αυτός απέναντι στο γενικό σύνολο του ενεργητικού εμφάνισε αύξηση από 0,85 το 2011 σε 0,9 το 2015. Αντίθετα, ο δείκτης των ξένων ως προς τα ίδια κεφάλαια σημείωσε πτώση, με αποτέλεσμα το 2016 να είναι μικρότερος από το 2013 και το 2018 επίσης να είναι μικτότερος από το 2016.

Πίνακας 33 Ξένα προς ίδια κεφάλαια

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,14	0,11	0,10	0,09	0,07	0,06
Αρτέων		0,08	0,07	0,07	0,05	0,07	0,05	0,06
Πάργας	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01			
Πρέβεζας		0,18	0,16	0,10	0,10			
Ζηρού			0,06	0,07	0,06	0,06	0,05	
Πωγωνιού	0,02			0,02	0,02	0,02		
Κόνιτσας			0,03	0,03	0,03	0,04		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,83	1,93	1,59	0,93	3,58	

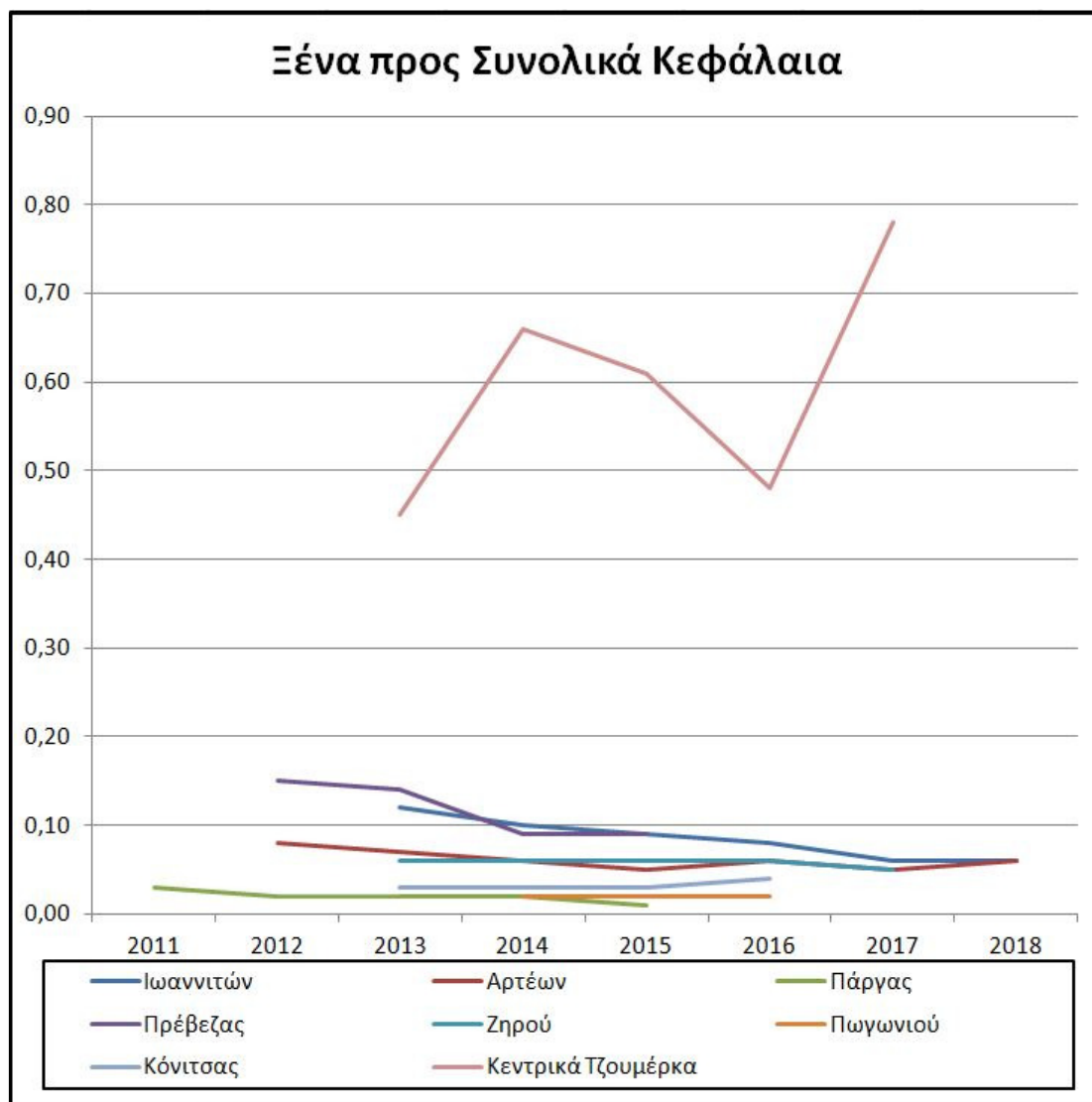
Εικόνα 14 Ξένα προς ίδια κεφάλαια

4.4.2 Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια

Πίνακας 34 Ξένα προς Συνολικά κεφάλαια

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,12	0,10	0,09	0,08	0,06	0,06
Αρτέων		0,08	0,07	0,06	0,05	0,06	0,05	0,06
Πάργας	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01			
Πρέβεζας		0,15	0,14	0,09	0,09			
Ζηρού			0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	
Παγωνιού	0,02			0,02	0,02	0,02		
Κόνιτσας			0,03	0,03	0,03	0,04		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,45	0,66	0,61	0,48	0,78	

Το 2018 ο δείκτης των ξένων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια επίσης υποχώρησε συγκριτικά με το 2013 και 2016 για τον Δήμο των Ιωαννίνων ενώ για τον Δήμο της Άρτας παρέμεινε το ίδιο.

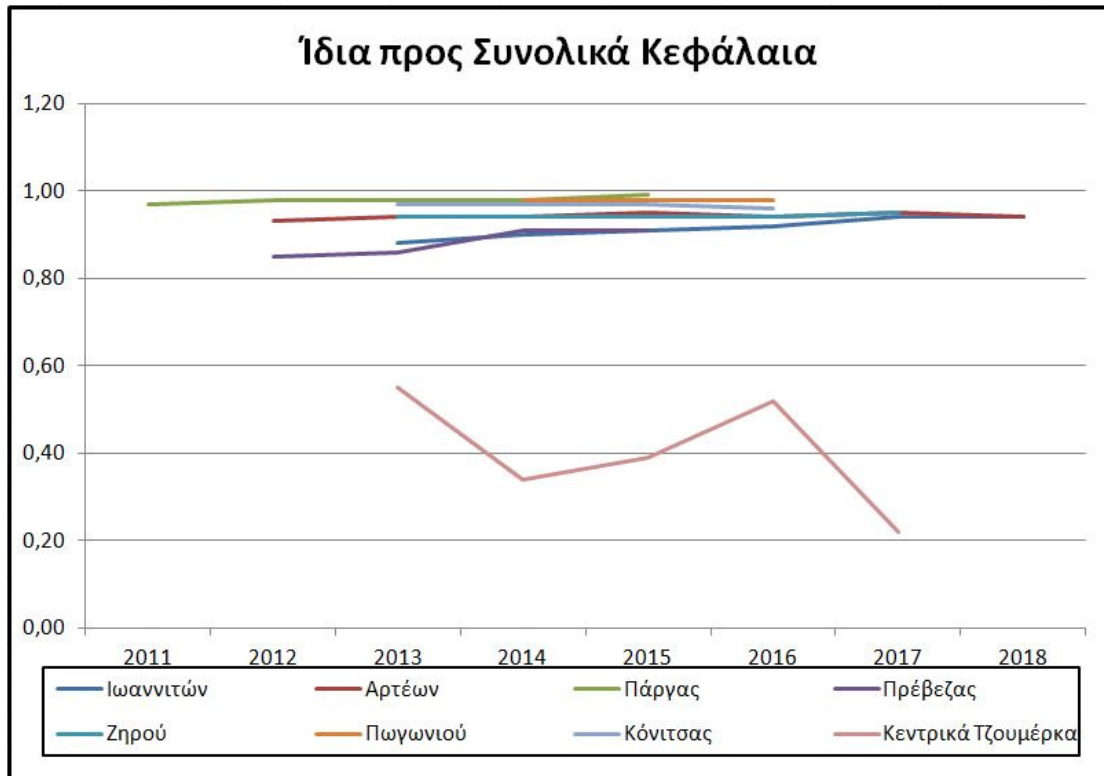
Εικόνα 15 Ξένα προς Συνολικά Κεφάλαια

4.4.3 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια

Πίνακας 35 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,88	0,90	0,91	0,92	0,94	0,94
Αρτέων		0,93	0,94	0,94	0,95	0,94	0,95	0,94
Πάργας	0,97	0,98	0,98	0,98	0,99			
Πρέβεζας		0,85	0,86	0,91	0,91			
Ζηρού			0,94	0,94	0,94	0,94	0,95	

Πωγωνιού	0,98			0,98	0,98	0,98		
Κόνιτσας			0,97	0,97	0,97	0,96		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,55	0,34	0,39	0,52	0,22	

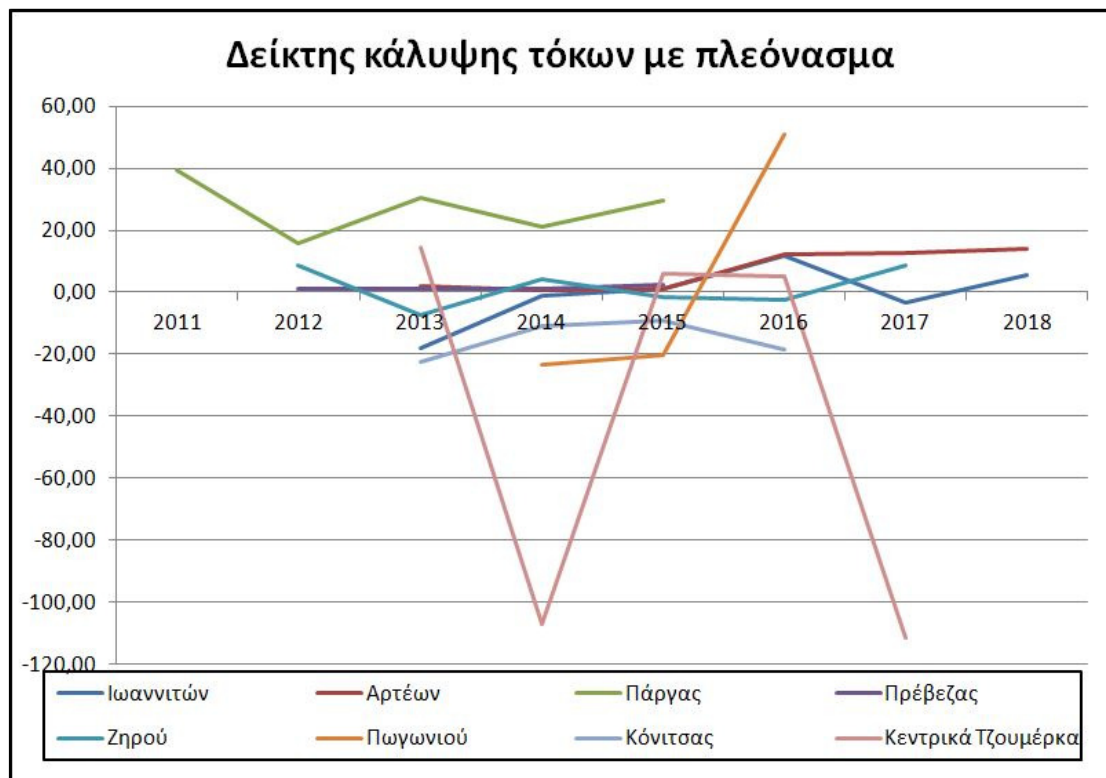
Εικόνα 16 Ίδια προς Συνολικά κεφάλαια

4.4.4 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα

Πίνακας 36 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			-18,04	-1,18	1,27	11,57	-3,13	5,74
Αρτέων			2,07	0,77	1,11	12,19	12,53	14,14
Πάργας	39,23	15,87	30,25	21,17	29,77			
Πρέβεζας		1,17	1,12	1,25	2,48			

Ζηρού		8,64	-7,54	4,04	-1,43	-2,46	8,64	
Πωγωνιού	-6,06			-23,47	-20,11	50,72		
Κόνιτσας			-22,34	-11,03	-9,29	-18,56		
Κεντρικά Τζουμέρκα			14,34	-107,19	5,98	5,30	-111,40	

Εικόνα 17 Δείκτης κάλυψης τόκων με πλεόνασμα

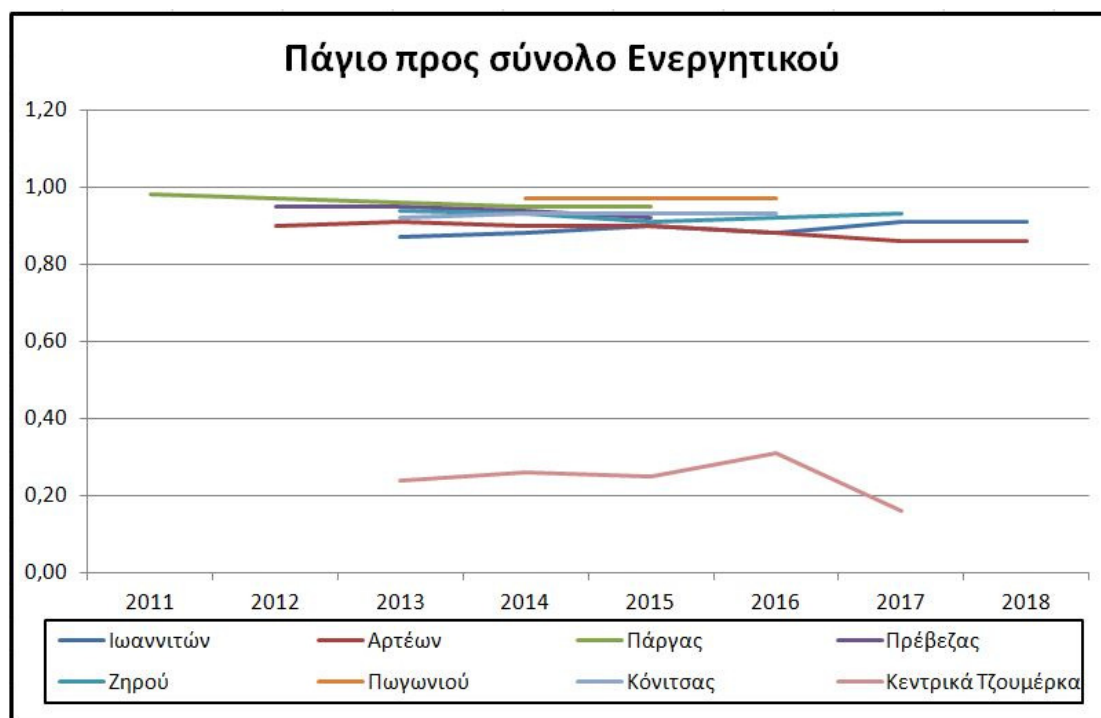
4.5 Αριθμοδείκτης Δομής Ισολογισμού

4.5.1 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού

Το σύνολο των δομών που δημιουργούν οι δήμοι με σκοπό την ενίσχυση των υπηρεσιών τους και επομένως την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών του δήμου παρουσιάζεται στην αυξημένη τιμή του αριθμοδείκτη που διαμορφώθηκε την περίοδο 2011-2018.

Πίνακας 37 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,87	0,88	0,90	0,88	0,91	0,91
Αρτέων		0,90	0,91	0,90	0,90	0,88	0,86	0,86
Πάργας	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95			
Πρέβεζας		0,95	0,95	0,94	0,92			
Ζηρού			0,94	0,93	0,91	0,92	0,93	
Παγωνιού	0,98			0,97	0,97	0,97		
Κόνιτσας			0,92	0,93	0,93	0,93		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,24	0,26	0,25	0,31	0,16	

Εικόνα 18 Πάγιο προς σύνολο Ενεργητικού

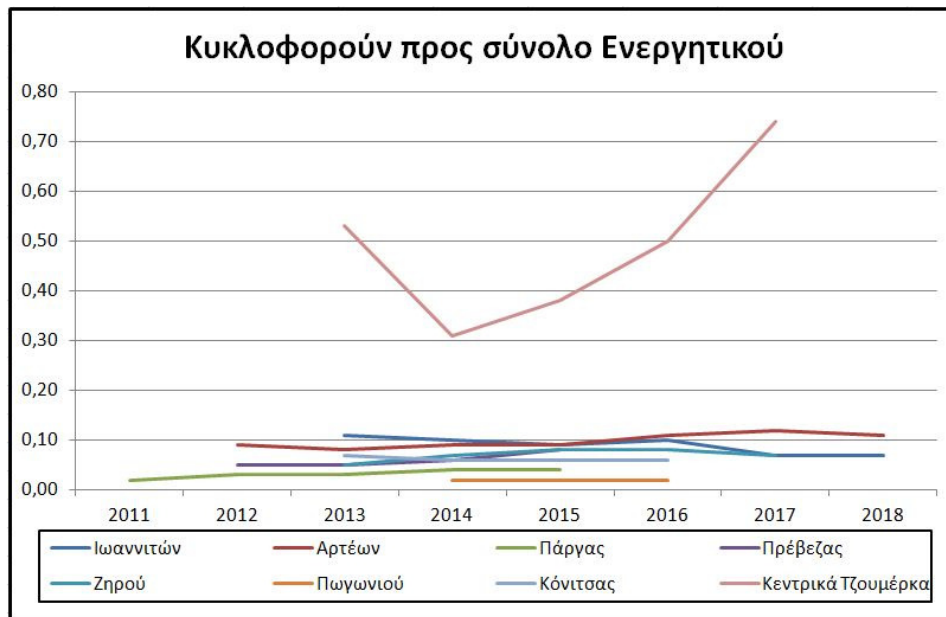
Στο χρονικό διάστημα 2011-2018, υπάρχει μία μείωση του παγίου προς το σύνολο ενεργητικού, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζεται και μία ενίσχυση του δείκτη κυκλοφορούντος προς συνολικού ενεργητικού, φανερώνοντας την ανάγκη για συσσώρευση ρευστοποιήσιμων στοιχείων.

4.5.2 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού

Πίνακας 38 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,11	0,10	0,09	0,10	0,07	0,07
Αρτέων		0,09	0,08	0,09	0,09	0,11	0,12	0,11
Πάργας	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04			
Πρέβεζας		0,05	0,05	0,06	0,08			
Ζηρού			0,05	0,07	0,08	0,08	0,07	
Πωγωνιού	0,02			0,02	0,02	0,02		
Κόνιτσας			0,07	0,06	0,06	0,06		

Κεντρικά Τζουμέρκα			0,53	0,31	0,38	0,50	0,74	
--------------------	--	--	------	------	------	------	------	--

Εικόνα 19 Κυκλοφορούν προς σύνολο Ενεργητικού

Κάνοντας τη σύγκριση των δήμων που δημοσίευσαν ισολογισμούς για όλη την εξεταζόμενη περίοδο, σημειώνεται ότι η μείωση προέρχεται από μείωση των δήμων που παρουσιάζουν μία μεγάλη τιμή του δείκτη (πάνω από 0,9) και αύξηση του ποσοστού των δήμων σε όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες. Έτσι, ι πιο πολλοί δήμοι έχουν τιμή μεγαλύτερη από 0,9 στον συγκεκριμένο δείκτη.

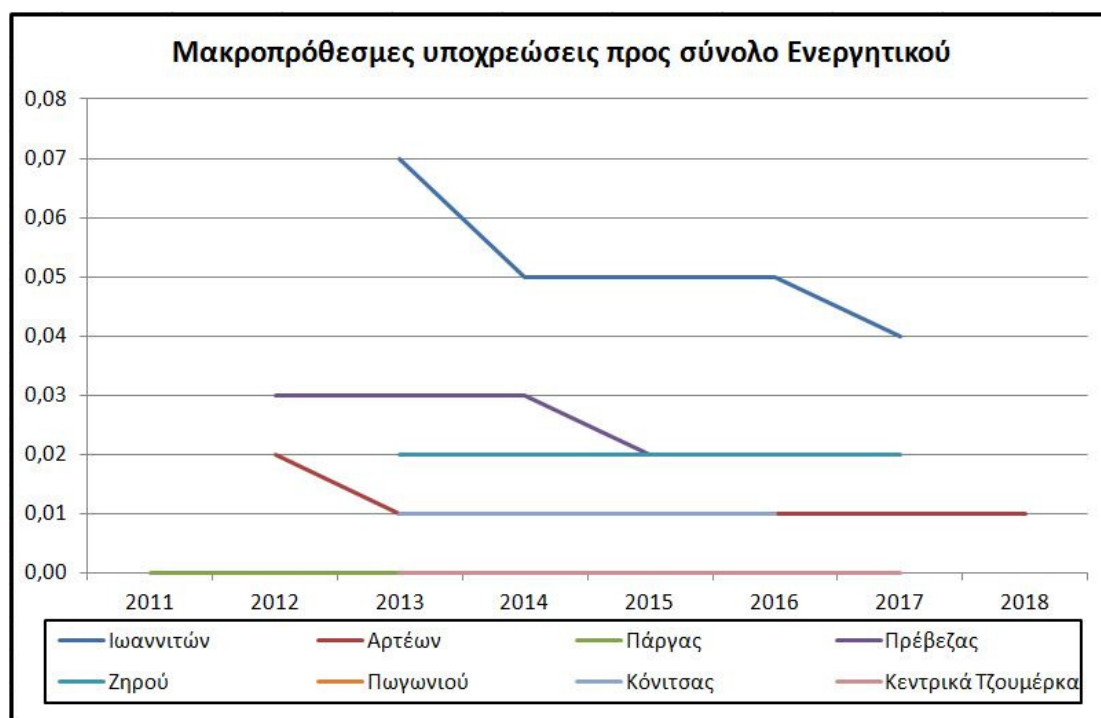
Ανάλογα, η βελτίωση της μέσης τιμής του δείκτη κυκλοφορούντος προς σύνολο ενεργητικού προκύπτει από την μείωση των δήμων με τιμές του δείκτη χαμηλότερη από 0,1 και βελτίωση των δήμων σε άλλες καταστάσεις. Το ποσοστό του κυκλοφορούντος ενεργητικού στο σύνολο του ενεργητικού ήταν μικρό στους πιο πολλούς δήμους.

4.5.3 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

Μέσα από την ερμηνεία των αριθμοδεικτών για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο προκύπτει ότι και για τις μακροπρόθεσμες αλλά και για τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις οι τιμές παρουσιάστηκαν σε ποσοστό χαμηλότερο από 0,1 σε όλο και περισσότερους δήμους με μείωση του αριθμού δήμων σε όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες.

Πίνακας 39 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,07	0,05	0,05	0,05	0,04	0,03
Αρτέων		0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Πάργας	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Πρέβεζας		0,03	0,03	0,03	0,02			
Ζηρού			0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	
Παγωνιού	0,01			0,01	0,01	0,01		
Κόνιτσας			0,01	0,01	0,01	0,01		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

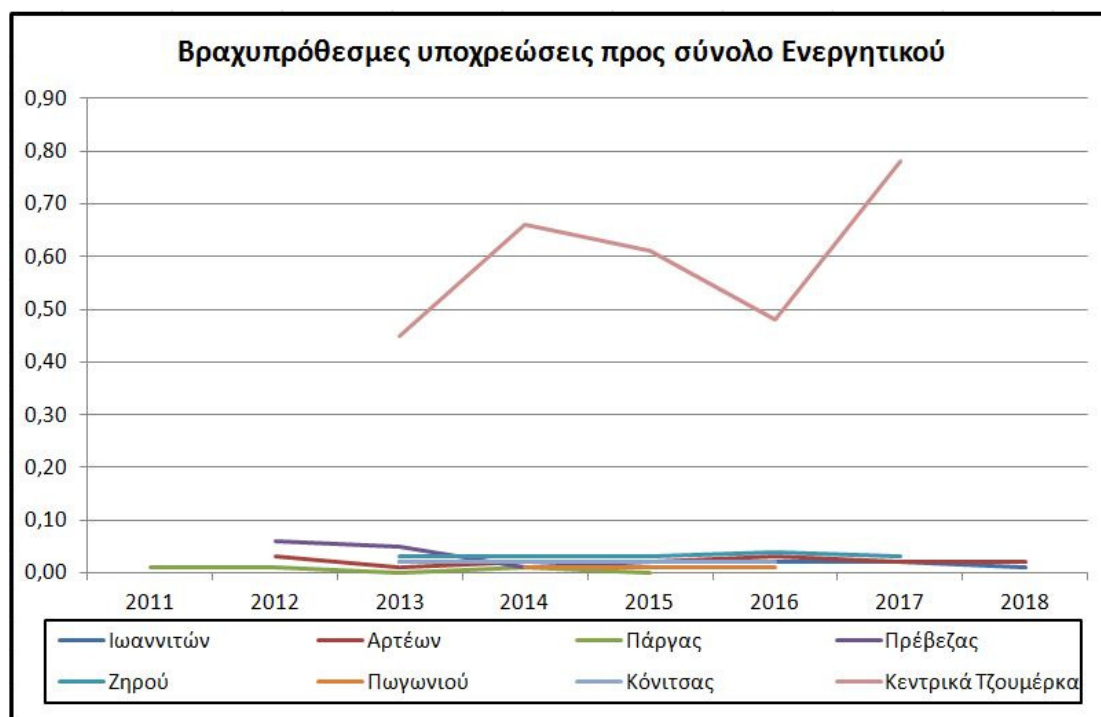
Εικόνα 20 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

4.5.4 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

Για τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις οι δείκτες παρουσίασαν τιμές σε ποσοστό χαμηλότερο από 0,1 σε όλο και πιο πολλούς δήμους με σημαντική πτώση των δήμων σε άλλες κατηγορίες.

Πίνακας 40 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
Αρτέων		0,03	0,01	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Πάργας	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00			
Πρέβεζας		0,06	0,05	0,01	0,02			
Ζηρού			0,03	0,03	0,03	0,04	0,03	
Πωγωνιού	0,01			0,01	0,01	0,01		
Κόνιτσας			0,02	0,02	0,02	0,02		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,45	0,66	0,61	0,48	0,78	

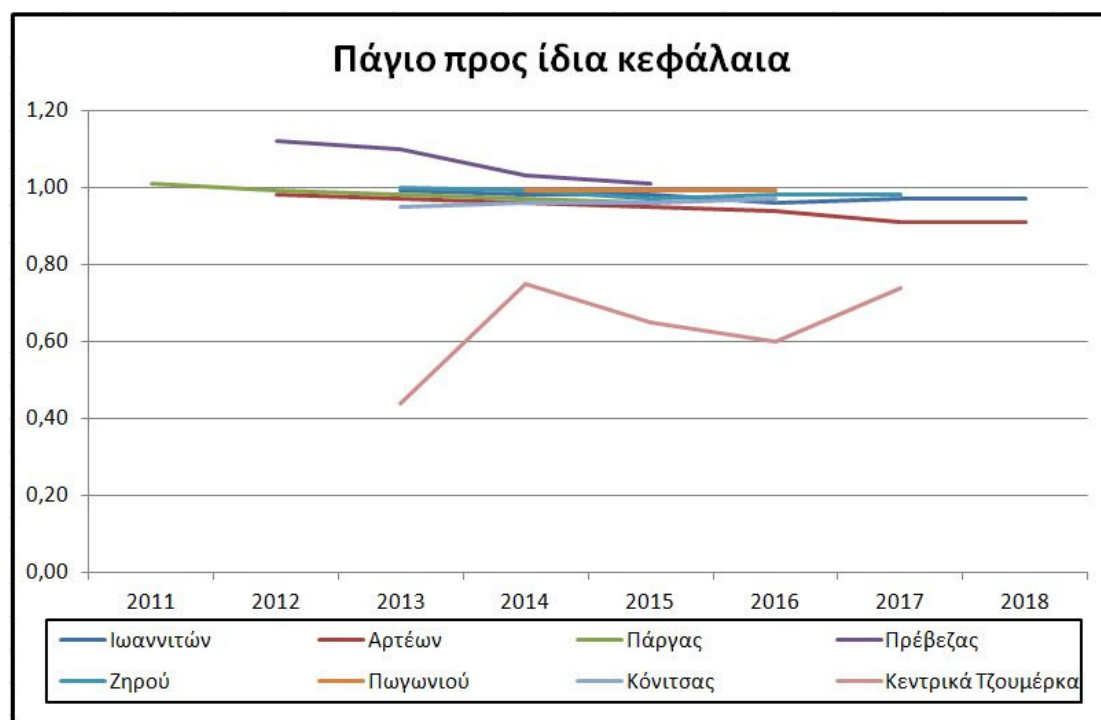

Εικόνα 21 Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς σύνολο Ενεργητικού

4.5.5 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια

Πίνακας 41 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,99	0,98	0,98	0,96	0,97	0,97
Αρτέων		0,98	0,97	0,96	0,95	0,94	0,91	0,91
Πάργας	1,01	0,99	0,98	0,97	0,96			
Πρέβεζας		1,12	1,10	1,03	1,01			
Ζηρού			1,00	0,99	0,97	0,98	0,98	
Πωγωνιού	1,01			0,99	0,99	0,99		
Κόνιτσας			0,95	0,96	0,96	0,97		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,44	0,75	0,65	0,60	0,74	

Εικόνα 22 Πάγιο προς ίδια κεφάλαια

Οι δήμοι που χαρακτηρίζονται από συνέπεια έχουν ένα μεγαλύτερο ποσοστό πάγιων στοιχείων στο ενεργητικό τους.

4.6 Αριθμοδείκτης Δομής Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης

Παρατηρώντας τον πίνακα 26 ο αριθμοδείκτης Δομής κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης ήταν μεγαλύτερος το 2018 για τους δήμους Ιωαννίνων και Αρταίων και Ζηρού ενώ για τα Τζουμέρκα παρέμεινε ο ίδιος.

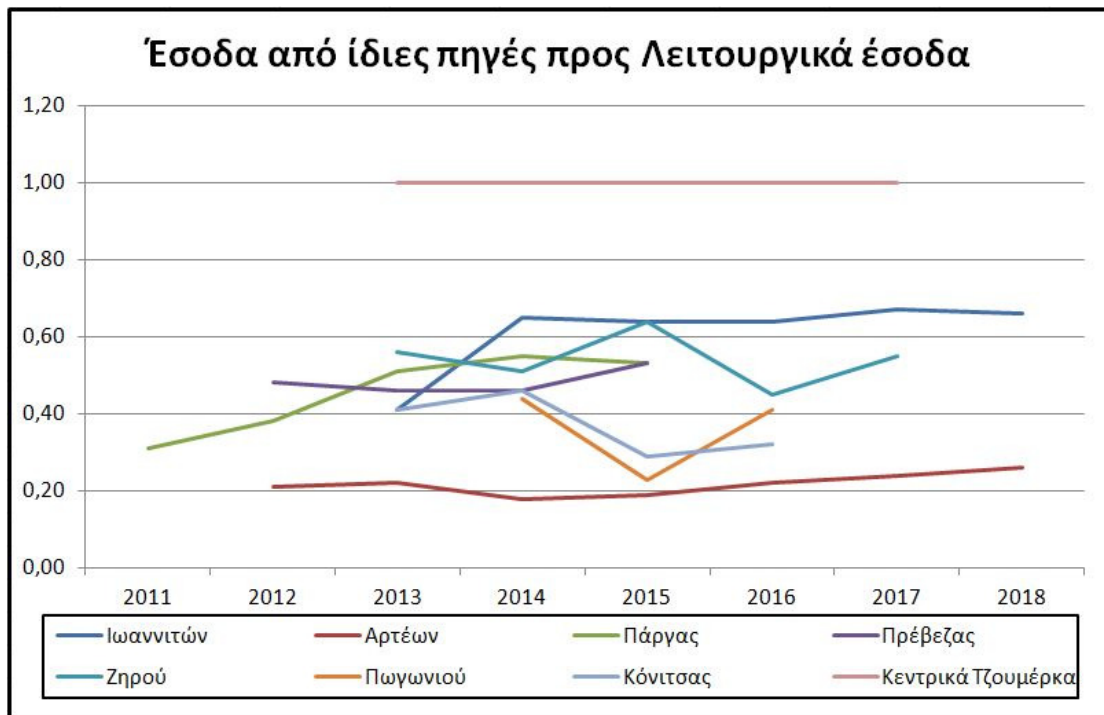
Η επίδραση της έκτασης των δήμων στους δείκτες δομής κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης είναι λιγότερο φανερή στα έσοδα. Ενώ, το 2011 οι μικροί δήμοι χαρακτηρίζονταν από ένα μικρό ποσοστό λειτουργικών εσόδων, το 2015 ο δείκτης αυτός στους ίδιους δήμους έφτασε σε μεγαλύτερη τιμή.

4.6.1 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα

Πίνακας 42 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,41	0,65	0,64	0,64	0,67	0,66
Αρτέων		0,21	0,22	0,18	0,19	0,22	0,24	0,26

Πάργας	0,31	0,38	0,51	0,55	0,53			
Πρέβεζας		0,48	0,46	0,46	0,53			
Ζηρού			0,56	0,51	0,64	0,45	0,55	
Παγωνιού	0,25			0,44	0,23	0,41		
Κόνιτσας			0,41	0,46	0,29	0,32		
Κεντρικά Τζουμέρκα			1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

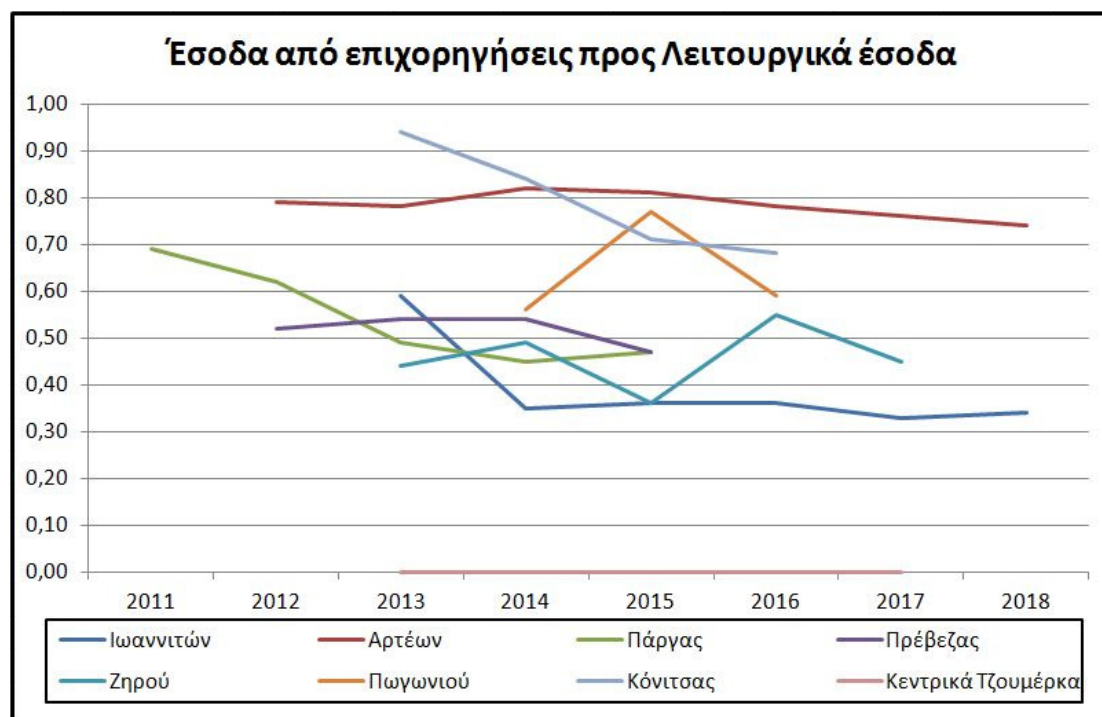
Εικόνα 23 Έσοδα από ίδιες πηγές προς Λειτουργικά έσοδα

4.6.2 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα

Οι Δήμοι με ισολογισμό το 2011 είχαν μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τα επόμενα χρόνια. Το μεγαλύτερο ποσοστό το είχε η Κόνιτσα το 2013.

Πίνακας 43 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,59	0,35	0,36	0,36	0,33	0,34
Αρτέων		0,79	0,78	0,82	0,81	0,78	0,76	0,74
Πάργας	0,69	0,62	0,49	0,45	0,47			
Πρέβεζας		0,52	0,54	0,54	0,47			
Ζηρού			0,44	0,49	0,36	0,55	0,45	
Πωγωνιού	0,75			0,56	0,77	0,59		
Κόνιτσας			0,94	0,84	0,71	0,68		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

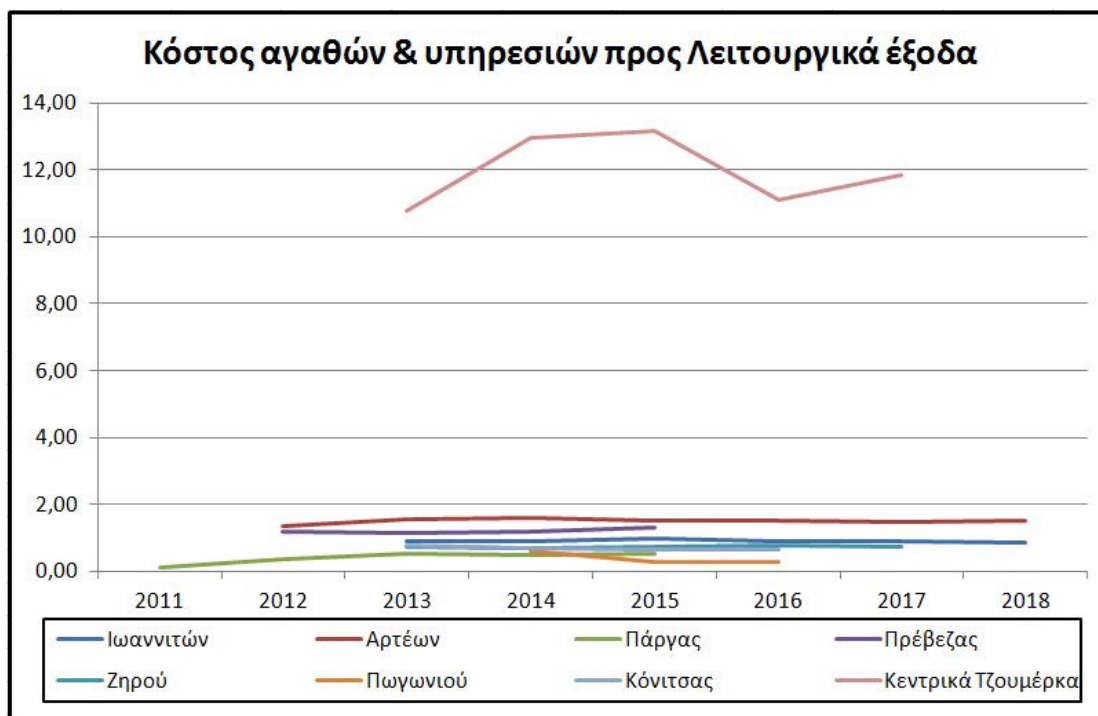
Εικόνα 24 Έσοδα από επιχορηγήσεις προς Λειτουργικά έσοδα

4.6.3 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα

Σχετικά με τα έξοδα των δήμων, διαπιστώθηκε ότι και τα αγαθά αλλά και οι υπηρεσίες ξεπέρασαν τα ποσοστά του το 72% στον Δήμο Ιωαννίνων. Αντίθετα, στους μικρούς δήμους ο δείκτης είχε τιμές μεταξύ του 54 και 58%, γεγονός που έχει άμεση σχέση με το μεγαλύτερο ποσοστό των εξόδων που σχετίζονται με την διοικητική λειτουργία κάποιων δήμων.

Πίνακας 44 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,92	0,91	0,98	0,89	0,90	0,85
Αρτέων		1,34	1,58	1,61	1,54	1,51	1,46	1,54
Πάργας	0,11	0,37	0,54	0,51	0,53			
Πρέβεζας		1,20	1,15	1,20	1,30			
Ζηρού			0,73	0,68	0,73	0,79	0,74	
Πωγωνιού	0,19			0,61	0,29	0,28		
Κόνιτσας			0,79	0,69	0,64	0,65		
Κεντρικά Τζουμέρκα			10,79	12,95	13,17	11,09	11,86	

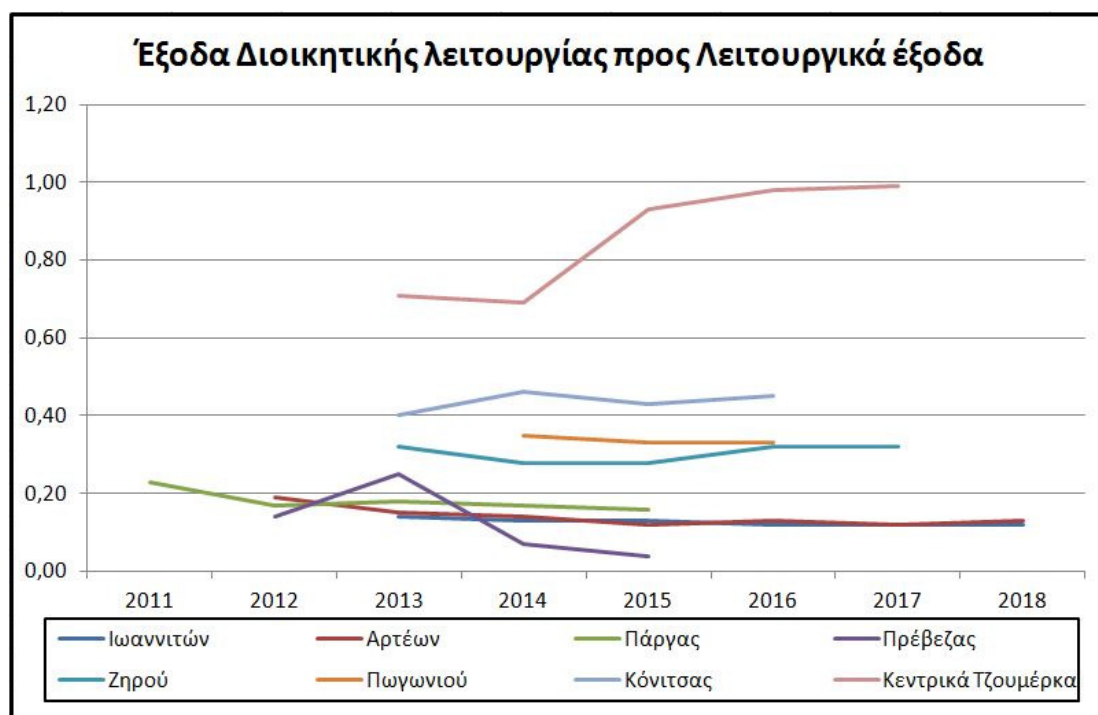

Εικόνα 25 Κόστος αγαθών & υπηρεσιών προς Λειτουργικά έξοδα

4.6.4 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς Λειτουργικά έξοδα

Πίνακας 45 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς τα Λειτουργικά έξοδα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			0,14	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12
Αρτέων		0,19	0,15	0,14	0,12	0,13	0,12	0,13
Πάργας	0,23	0,17	0,18	0,17	0,16			
Πρέβεζας		0,14	0,25	0,07	0,04			
Ζηρού			0,32	0,28	0,28	0,32	0,32	
Πωγωνιού	0,31			0,35	0,33	0,33		
Κόνιτσας			0,40	0,46	0,43	0,45		
Κεντρικά Τζουμέρκα			0,71	0,69	0,93	0,98	0,99	

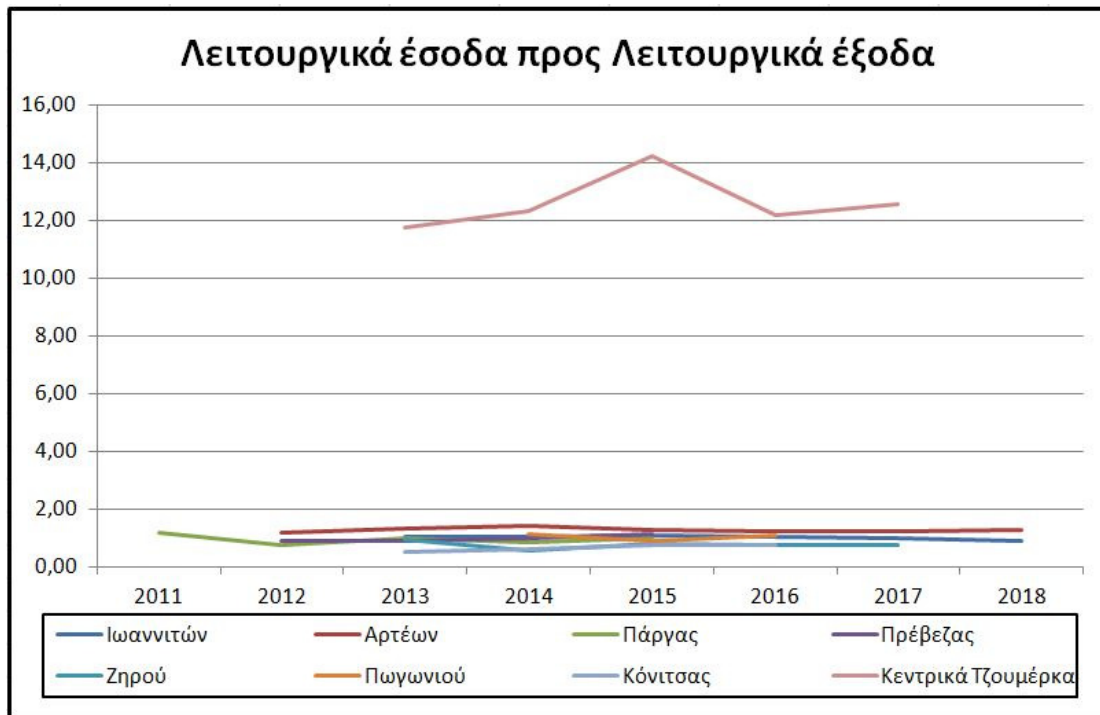

Εικόνα 26 Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας προς τα Λειτουργικά έξοδα

4.6.5 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά έξοδα

Πίνακας 46 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά Έξοδα

Δήμος	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ιωαννιτών			1,05	1,06	1,11	1,04	0,98	0,90
Αρτέων		1,17	1,35	1,43	1,26	1,25	1,23	1,28
Πάργας	1,21	0,78	1,00	0,84	1,00			
Πρέβεζας		0,92	0,91	1,01	1,12			
Ζηρού			0,93	0,58	0,82	0,77	0,77	
Πωγωνιού	1,12			1,15	0,89	1,08		
Κόνιτσας			0,51	0,60	0,74	0,75		
Κεντρικά Τζουμέρκα			11,76	12,32	14,24	12,18	12,57	

Εικόνα 27 Λειτουργικά έσοδα προς Λειτουργικά Έξοδα

Συμπεράσματα

Μέσα από την έρευνα αυτή σχετικά με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Περιφερειακών ενοτήτων της Ηπείρου, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές τους επιδόσεις, όπως τα δημογραφικά και τα γεωγραφικά. Οι Δήμοι που έχουν μικρό πληθυσμό, εμφανίζουν περισσότερα έσοδα και έξοδα ανά κάτοικο, αλλά η σχέση με το μέγεθος των δήμων δεν αποτελεί ένα πράγμα μόνο για την μέτρηση της αποδοτικότητάς τους, καθώς οι πολύ μεγάλοι δήμοι χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερα έσοδα και έξοδα ανά κάτοικο.

Όμως η έκταση των δήμων φαίνεται πως σχετίζεται άμεσα και με τη δομή των κεφαλαίων, με τους μικρότερους δήμους να έχουν περισσότερη εξάρτηση από τα ίδια κεφάλαια συγκριτικά με τους μεγαλύτερους δήμους. Όσο αφορά το ενεργητικό οι μεγαλύτεροι δήμοι, παρουσιάζουν μικρότερο ποσοστό πάγιων στοιχείων και υψηλότερη σχέση κυκλοφορούντος ενεργητικού στα περιουσιακά τους στοιχεία.

Επιπρόσθετα, οι λογιστικές καταστάσεις δέχονται επιρροές και από άλλους παράγοντες όπως εάν ένας δήμος είναι και πρωτεύουσα νομού. Στην περίπτωση αυτή, τα λειτουργικά έξοδα είναι χαμηλότερα και υψηλότερα σε περίπτωση που υπάρχουν μεγάλες επιχορηγήσεις, καθώς τα ίδια έσοδα ανά κάτοικο είναι μειωμένα σε σχέση με τους άλλους δήμους.

Επιπλέον, οι δήμοι που αποτελούν και την πρωτεύουσα, στηρίζονται στα προσωπικά τους κεφάλαια, αφού παρακολουθώντας τις τιμές των πινάκων, διαπιστώνεται ότι το ποσοστό του κυκλοφορούντος ενεργητικού είναι μεγάλο, ενώ και οι δείκτες αποδοτικότητας παρουσιάζουν ένα κόμη μεγαλύτερο επίπεδο συγκριτικά με τους υπόλοιπους δήμους. Επομένως, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των δήμων δέχονται επιδράσεις από αρκετούς παράγοντες και κάθε ερμηνεία και διερεύνηση αυτών των παραγόντων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτά τα στοιχεία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Tinkelman, D. (2015). *Introductory Accounting: A measurement approach for managers*. Oxford: Routledge.

Βενιέρης, Γ., Κοέν, Σ.(2010) Οικονομικά των ΟΤΑ: Ανάλυση των Λογιστικών Καταστάσεων Τέλους Χρήσης. Άρθρο στο *Περιοδικό Επιχείρηση* Τεύχος 65. Έκδοση Νομική Βιβλιοθήκη

Γκίκας, Δ.,(2002) *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων*. Αθήνα. Εκδόσεις Μπένου.

Μωϋσιάδης, Δ. (2010). *Ανάλυση της Ποιότητας των Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Καταστάσεων*. Πειραιάς: Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Παπαδέας, Π. & Συκιανάκης, Ν. (2014). *Ανάλυση και διερεύνηση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων με τα Ελληνικά και τα Διεθνή (Λογιστικά) Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης*. Αθήνα: Έκδοση ιδίων.

Τουρνά-Γερμανού, Ε. (2003). *Γενική Λογιστική με ΕΓΛΣ (Δ' έκδοση)*. Αθήνα: Έκδοση ιδίας.

Τζιαβάρας, Ν.,(2015), *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων*. Μελέτη κλάδου Πληροφορικής. Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας,2015

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων Ν. 3463/2006(ΦΕΚ Α 114/30.6.2006). Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.eetaa.gr/apps/kodikas/contents.jsp?part=1> Ανάκτηση 20/3/2020.

(Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλ. Διακυβέρνησης, Υπ. (ΦΕΚ 2043 Β/30-12-2010) Απόφαση 74712/10).

Οδηγός Βήμα Βήμα για την εφαρμογή του Διπλογραφικού συστήματος στην Ελλάδα. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.eetaa.gr/oikonomika/odhgkos_vhma_vhma.pdf. Ανάκτηση 30/3/2020.

Υπουργείο Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Υ.Α 74712/2010 (ΦΕΚ Β' 2043/30.12.2010) Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάσης δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας. Διαθέσιμος τη διεύθυνση: https://www.karagilanis.gr/images/nodes/100/16194_ar_6_ap_74712.pdf

Ανάλυση των οικονομικών στοιχείων των Καλλικρατικών δήμων και της πορείας τους προς τη λογιστική του δεδουλευμένου. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: http://iobe.gr/docs/research/RES_04_27062017_REP_GR.pdf. ανάκτηση 2/5/2020.

Περιφέρεια Ηπείρου. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.enpe.gr/el/perifereia-ipeirou>. ανάκτηση: 1/6/2020.

<https://el.wikipedia.org>.

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://diavgeia.gov.gr/> . Ανάκτηση 2/2/2020.